

2.94.5.

KERETTANTERV

a XXXVIII. Rendészet

ÁGAZATHOZ

9. évfolyam

1. Fegyveres szervek és vagyonvédelem I. tantárgy

1.3.4. Általános vagyonvédelmi és szolgálati ismeretek

A civil vagyonvédelem története, kialakulása Magyarországon

Magyarországon az 1990-es éveket megelőzően a civil vagyonvédelemnek nem volt komoly hagyománya. A II. világháború előtti időszakban csupán néhány vagyonvédelmi vállalkozás működött az országban. Számukra törvény írta elő, hogy csak rendőrhatalósági engedély birtokában működhetnek, de a munkavállalók – a mai értelemben vett biztonsági őrök – jogait és kötelezettségeit semmi sem szabályozta.

A háborút követően furcsa helyzet állt elő a magánbiztonság területén. Az államosításoknak köszönhetően a magántulajdon lényegében megszűnt, így civil vagyonvédelem – védendő vagyon hiányában – nem létezhetett. A pártállami ideológiában csak „személyes tulajdon” volt megengedett, ami ténylegesen a személyes használati tárgyakra, lakásra, autóra, esetleg nyaralóra korlátozódott. Jelentős magántulajdon nem tudott felhalmozódni. A termelő üzemek, gyárak, vállaltok állami tulajdonban voltak, amely a magántulajdonnál jogilag is magasabb rendűnek számított. Az állami vagyon magasabb rendűségét és a magántulajdon lényegében teljes hiányát ideológiai eszközökkel próbálták ellensúlyozni. Ennek egyik eszköze az állami vagyon társadalmi tulajdonként történő megjelenítése volt. A társadalmi tulajdon az ideológia szerint a nép vagyona, amelyért a nép dolgozott meg és a nép boldogulását szolgálja, így ennek védelme kiemelt állami feladat volt. A legfontosabb termelő üzemek, gyárak, telephelyek védelmét karhatalmi szervek látták el. A 60-as években a karhatalmi őrzés szerepe csökken, és helyét fokozatosan átveszik az üzemrendészeti szervezetek, amelyek feladata a belső rend és biztonság fenntartása, az élet- és vagyonvédelem volt, de hatósági jogosítványokkal nem rendelkeztek. Ahol továbbra is indokoltnak tartották a fegyveres őrzést, polgári fegyveres őrsegek vették át a karhatalmi szervek helyét. Ezek egészen 1990-ig ezen a néven működtek, ekkor egy új szabályozás keretében átnevezik, és kialakul a ma is használatos „fegyveres biztonsági őrseg” elnevezés.

A vagyonvédelemhez kapcsolódva érdemes még megemlíteni, hogy a 80-as években alakítják ki a közterület felügyelet szervezetét is előbb Budapesten, majd valamennyi városban és a turisták által kedvelt üdülőhelyeken is. A közterület felügyelet lényegében az állami tulajdon, államilag szervezett vagyonvédelmi szerveként működött, az önkormányzatok (városi tanácsok) felügyelete alatt, korlátozott hatósági jogosítványokkal.

A **rendszer váltás** következtében Magyarország társadalmi és gazdasági berendezkedése

jelentős változáson ment keresztül. Újjá született a polgári demokratikus jogállam, amely természetesen együtt járt a társadalmi tulajdon megszűnésével. A tervutasításos gazdasági rendszer helyét átveszi a magántulajdonra épülő piacgazdaság. Beindulnak a privatizációs folyamatok, vagyis a korábban állami tulajdonban lévő, a társadalmi tulajdon szerves részét képező vagyontárgyak (termelőüzemek, gyárak, épületek, stb.) ismét magántulajdonba kerülnek. A polgári törvénykönyv szerint pedig **a tulajdonos egyik alapvető joga a birtokvédelem**. Így a magántulajdon növekedésével természetes módon felmerül az igény ennek külső személlyel, szervezettel történő megvédésére is, mert erre a tulajdonos önmagában már nem képes. Ráadásul a privatizáció következtében sok munkahely megszűnt, nőtt a munkanélküliség, a megnövekedett magántulajdon pedig csábító lehetőségnek tűnt a kieső jövedelem illegális pótlására, ami a **vagyon elleni jogsértések számának ugrásszerű növekedéséhez** vezetett. A kisebb tulajdon elleni jogsértések mellett, ebben az időszakban jelentek meg hazánkban a szervezett bűnözés első jelei is. Több esetben fordultak elő robbantások (Aranykéz utca), lövöldözések, maffia jellegű leszámolások (Fenyő gyilkosság) a nyílt utcán. Az világosan látszott, hogy a megváltozott társadalmi berendezkedésben az államnak a belső rend, közbiztonság fenntartása is nehézségeket okoz, így – megfelelő kapacitás hiányában – nem tudja és nem is akarja a személy- és vagyonvédelmi feladatokat teljes körűen ellátni. Az egyéneknek viszont a személyiségfejlődés során kialakul a biztonság iránti igénye, amit az államtól nem kaphattak meg. Így a megfelelő tőkével rendelkező magánszemélyek és a gazdasági élet különböző szereplői között felmerült az igény arra, hogy személyük és értékeik védelméről a privát szférán belül, magánjogi jogviszony keretében gondoskodjanak. Így alakultak ki - és működnek azóta is - hazánkban a **vagyonvédelmi vállalkozások**. A személy- és vagyonvédelmi tevékenység végzésnek természetesen a jogi lehetőségeit és korlátait is meg kellett teremteni. Ezt 1995-ben átmenetileg rendeleti szinten sikerült megvalósítani, majd az **1998. évi IV. törvény volt az első jogszabály**, amely először szabályozta törvényi szinten a vállalkozás keretében végzett személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenységet, és rendelkezett a szakmai kamaráról is. Ezt a jogszabályt a váltotta le **a jelenleg is hatályos 2005. évi CXXXIII. törvény** a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól (továbbiakban SzVMt).

A vagyoni védelmi szervek tevékenysége és működésük feltételei.

A személy- és vagyoni védelmi tevékenység **négy szakmai területet** foglal magában.

- **a természetes személyek életének és testi épségének védelme,**
- **az ingatlan, illetve ingóság őrzése,**
- **a szállítmány kísérése, pénz és érték szállítása,**
- **a rendezvény biztosítása.**

Felmerül a kérdés, hogy a fenti tevékenységek milyen formában, hogyan végezhetők? A személy- és vagyoni védelmi tevékenységeket

- **egyéni vállalkozóként,**
- **illetve az egyéni cég vagy gazdasági társaság keretében** (a továbbiakban együtt: vállalkozás),
- **valamint személyesen lehet végezni.**

A tevékenység megkezdésének feltételei

A személy- és vagyoni őrző az a magyar állampolgár – illetve a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy – lehet, aki

1. **nagykorú,**
2. **cselekvőképese,**
3. **a feladata ellátásához előírt képesítési feltételekkel rendelkezik.**

Az SzVMt hatálya alá tartozó tevékenységet a fenti feltételek teljesülése esetén sem végezhet

1. **akit a foglalkozásának gyakorlásától eltiltottak,** az eltiltás időtartamára;
2. **aki büntetett előéletűnek minősül;**
3. **aki ellen** kétévi vagy ennél hosszabb tartamú szabadságvesztéssel fenyegetett szándékos bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt **büntetőeljárás folyik,** a büntetőeljárás jogerős befejezéséig;
4. **akit a Btk-ban meghatározott és az SzVMt-ben nevesített bűncselekmények valamelyikéért jogerősen elítélték,** amíg
 - 4.1 a szándékos bűncselekmény miatt **végrehajtható szabadságvesztést** szabtak ki,
 - a) **öt évet el nem érő szabadságvesztés esetén a mentesítés beálltától számított tíz évig,**

- b) ötévi vagy azt meghaladó szabadságvesztés esetén a mentesítés beálltától számított tizenkettő évig;
- 4.2. szándékos bűncselekmény miatt **közérdekű munkát vagy pénzbüntetést** szabtak ki, a mentesítés beálltától számított öt évig;
- 4.3. szándékos bűncselekmény miatt végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztést szabtak ki, a mentesítés beálltától számított nyolc évig.

Az előírt szakképesítések

Személy- és vagyonvédelmi tevékenység személyes végzéséhez a **következő szakképesítések valamelyikével kell rendelkezni:**

1. biztonsági őr,
2. testőr,
3. vagyonőr,
4. biztonságszervező.

Az Országos Képzési Jegyzék módosításának köszönhetően 2013. szeptember 1-jétől egy új, összetettebb képzési rendszer került bevezetésre, amely a klasszikus biztonsági őr feladatok mellett már a rendezvénybiztosító, a banki biztonsági őr és parkoló őr tevékenységére vonatkozó ismerteket is tartalmazza. Ezzel együtt a szakképesítés megnevezése a biztonsági őr helyett *személy- és vagyonőrre* változott. A szakmai fejlődési biztosítása érdekében a személy- és vagyonőr szakképesítés jelenleg az alábbi **ráépülésekkel** egészíthető ki:

1. fegyveres biztonsági őr,
2. kutyavezető-vagyonőr,
3. testőr.

A személy- és vagyonvédelmi tevékenység folytatására jogosító igazolvánnyal kapcsolatos előírások

Az SzVMt hatálya alá tartozó tevékenységek személyes végzését csak az arra jogosító, érvényes igazolvány birtokában lehet megkezdeni. Nem elég tehát a szükséges szakképesítés megszerzése! Ennek birtokában, a vagyonvédelmi feladatot ellátó személynek a lakóhelye szerint illetékes rendőrkapitányságon kérelmeznie kell a vagyonvédelmi igazolvány kiváltását. A feladatellátás időtartama alatt az igazolványt a szolgálatot ellátónak magánál kell tartania. Az igazolvány öt évig hatályos, hatályossági ideje alkalmanként további öt évre meghosszabbítható.

Nem szükséges ugyanakkor igazolvány az elektronikai vagyonvédelmi rendszer telepítésére, szerelésére irányuló hálózatépítéssel összefüggő segédmunkához, amennyiben a hálózatépítés helyén jelen van a munkát irányító, igazolvánnyal rendelkező személy.

Jogszabályi környezet, jogi háttér

A személy-és vagyonvédelmi tevékenységre vonatkozó főbb jogszabályok

- Magyarország **Alaptörvénye**,
 - a munka törvénykönyvéről szóló **2012. évi I. törvény**,
 - A személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló **2005. évi CXXXIII. törvény**,
 - a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló **2009. évi LXXVI. törvény**,
 - a Rendőrségről szóló **1994. XXXIV. törvény**,
 - az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló **2012. évi CXX. törvény**,
 - az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló **2011. évi CXII. törvény**,
 - a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló **2012. évi II. törvény** (a továbbiakban: **Sztv.**),
 - a Büntető Törvénykönyvről szóló **2012. évi C. törvény** (a továbbiakban: **Btk.**),
 - a büntetőeljárásról szóló **1998. évi XIX. törvény** (a továbbiakban: **Be.**),
 - a sportról szóló **2004. évi I. törvény**,
 - a sportrendezvények biztonságáról szóló **54/2004. (III.31.) Korm. rendelet**,
 - a Polgári Törvénykönyvről szóló **2013. évi V. törvény**,
 - a zenés, táncos rendezvények működésének biztonságosabbá tételéről szóló **23/2011. (III. 8.) Korm. rendelet**.
-

A társaság (vagyonvédelmi vállalkozás) alapítása

A vállalkozások meghatározott formában működhetnek, ehhez szükség van *cégalapításra*.

Cégalapítás intézése lehet on-line is.

Jellemző társasági formák:

1. Betéti társaság (Bt.)
2. Korlátolt felelősségű társaság (Kft.)
3. Részvénytársaság (Zrt., Nyrt.)

A társaság alapításának menete röviden

- A társaságot megalapítani kívánó személynek vagy személyeknek első lépésként a létesítő okirat megszerkesztésére kell intézkedni. Ez rendszerint ügyvéd segítségével történik, aki a vonatkozó jogi ismeretekre is kioktatja az alapítókat.
- A létesítő okirat megkötését követő 30 napon belül a leendő társaság székhelye szerint illetékes cégbíróságnál kell bejelenteni a társaság alapítását.
- A cégbíróságon megvizsgálják, hogy az arra jogosult nyújtja-e be az iratokat, azok szabályszerűen ki vannak-e töltve, majd számítógépen rögzítik a cégnevet és a székhelyet (*ahol a vállalkozás működni fog*).
- A Cégbíróság e-mailben küld egy tanúsítványt az ügyvéd részére, ami már tartalmazza az alakuló társaság adatait cégjegyzékszámát, adószámát és statisztikai számjelét. Rövid határidőn belül megérkezik elektronikus úton az az irat, amely tanúsítja, hogy a céget bejegyezték (*azaz már létezik*).

1. A betéti társaság

Betéti társaság alapításakor (BT alapítás) a társaság tagjai, üzletszerű, közös gazdasági tevékenység folytatására (esetünkben személy és vagyonvédelem) vállalnak kötelezettséget.

A Bt. alapításához legalább két tag szükséges:

- beltag (több beltag is lehet)
- kültag

Bt. alapításához társasági szerződés szükséges. Az alapításhoz valamennyi tag vagyoni hozzájárulása szükséges, amely lehet pénzbeli, illetve nem pénzbeli hozzájárulás (apport) is. A Bt. a cégjegyzékbe való bejegyzésével, a bejegyzés napján jön létre.

Milyen okiratok, dokumentumok szükségesek BT alapítás esetén?

Okiratok: személyi igazolvány, lakcímkártya, adókartya.

A Bt-nél nincs minimális alapító tőke meghatározva. A tagok vagyoni betétje állhat pénzbeli hozzájárulásból, illetve apportból (nem pénzbeli hozzájárulás). Csak apporttal is lehet Bt-t alapítani.

A cégnév kiválasztása

A cégnév vezérszóból, profilból és cégformából áll. Pl.: Beck Személy- és Vagyonvédelmi Betéti Társaság. Ebben az esetben vezérszó-a Beck, profil- Személy- és Vagyonvédelmi, cégforma a Betéti társaság. A rövidített cégnévnél a profilt el lehet hagyni, valamint a cégformát rövidíteni lehet (pl. Beck Bt.). A cégnyilvántartásban már szereplő cégek nevével lényegesen eltérő cégnevet lehet csak választani!

2. A korlátolt felelősségű társaság

A korlátolt felelősségű társaság (Kft), olyan gazdasági társaság, amely előre meghatározott összegű törzsbetétekből álló törzstőkével (jegyzett tőkével) alakul, amelynél a tag kötelezettsége a társasággal szemben csak törzsbetétjének szolgáltatására és a társasági szerződésben esetleg megállapított egyéb vagyoni hozzájárulás szolgáltatására terjed ki. A társaság kötelezettségeiért – törvényben meghatározott kivétellel – a tag nem felel.

A Kft alapítás akár egy személy által is kivitelezhető, a tagok felelőssége csak a törzsbetétjük szolgáltatására terjed ki, ezt meghaladóan a társaság tartozásaiért nem felelnek. A korlátolt felelősségű társaság, azaz Kft alapítás minimum 3.000.000.- Ft törzstőkével lehetséges.

Egyszemélyes Kft. alapítása esetén 1 személy is alapíthat gazdasági társaságot. Ebben az esetben nem társasági szerződés, hanem alapító okirat szükséges az alapításhoz.

Milyen okiratok, dokumentumok szükségesek a Kft alapításhoz?

Okiratok: személyi igazolvány, lakcímkártya, adókartya.

Dokumentumok: székhelyhasználati igazolás/ hozzájárulás, esetleges fióktelephely-, ill. telephely használati igazolás.

A cégnév kiválasztása a Kft. alapításakor

A cégnév vezérszóból, profilból és cégformából áll. Pl.: Beck Személy- és Vagyongvédelmi Korlátolt Felelősségű Társaság. Ebben az esetben vezérszó-Beck, profil - Személy- és Vagyongvédelmi, cégforma- Korlátolt Felelősségű társaság. A rövidített cégnévnél a profilt el lehet hagyni, valamint a cégformát rövidíteni lehet (pl. Beck Kft.). A cégnyilvántartásban már szereplő cégek nevétől lényegesen eltérő cégnevet lehet csak választani! A cégbejegyzést követően a Kft. alapítás után elkezdheti üzleti és egyéb tevékenységét.

3. A részvénytársaság

A részvénytársaság, Rt. olyan gazdasági társaság, amely előre meghatározott számú és névértékű részvényekből álló alaptőkével (jegyzett tőkével) alakul, és amelynél a tag (részvényes) kötelezettsége a részvénytársasággal szemben a részvény névértékének, vagy kibocsátási értékének szolgáltatására terjed ki. A részvénytársaság kötelezettségeiért – törvényben meghatározott kivétellel – a részvényes nem felel.

A részvénytársaság **zártkörűen (Zrt.) vagy nyilvánosan (Nyrt.)** alapítható.

- Zártkörű az alapítás illetve a működés, ha a részvények nyilvános forgalomba hozatalára nem kerül sor.
- Nyilvános akkor, ha a részvények részben vagy egészben nyilvánosan kerülnek forgalomba hozatalra.

Az összes részvény névértékének összege a részvénytársaság alaptőkéje (**jegyzett tőke**). A részvénytársaság alaptőkéje nem lehet kevesebb **öt (Zrt.)** illetve **húszmillió (Nyrt.)** forintnál.

A vagyon és- titokvédelemre vonatkozó szabályok

A vagyonvédelem (szakmai értelemben) a megbízó vagyonának fizikai, technikai védelmét jelenti. A vagyonvédelem céltudatos és folyamatos tevékenység, melynek célja, hogy valamilyen fenyegetettséget elhárítson, vagy legalább következményeinek hatásait csökkentse, az esemény bekövetkezése esetén tegye lehetővé a károk minimalizálását, a normális élet mielőbbi helyreállítását.

A vagyonvédelem tárgya

A vagyonvédelem tárgya a birtokolt dolog, akár ingó, akár ingatlan (ideértve a dolog módjára hasznosítható természeti erőket, a pénzt és értékpapírt is). A vagyon védelme: bűnmegelőzési tevékenység, mely jelenti a vagyontárgyak védelmét az eltulajdonítás, rongálás, megsemmisítés ellen. A vagyonvédelem, hasonlóan a személyvédelemhez, fizikai és technikai védelmet jelent.

A Vagyonvédelem körébe tartozó tevékenységek:

- ingatlan, illetve ingóság őrzése
- rendezvény biztosítása
- szállítmány kísérése, pénz és érték szállítása
- vagyonvédelmi rendszerek tervezése, telepítése, szerelése, üzemeltetése, felügyelete, javítása, karbantartása,
- elektronikus gépjárművédelem,
- hang- vagy képrögzítést is lehetővé tevő elektronikus megfigyelőrendszer (térfigyelés, objektum belső figyelése),
- a beléptető rendszer, a betörésjelző rendszer létesítése, karbantartása

Titokvédelem

A személy-és vagyonőr a tevékenysége során magán-, üzleti titok birtokába juthat. Ezeket illetéktelen személyeknek nem adhatja át.

A személy- és vagyonőrt **foglalkozási (hivatásbeli) titoktartási kötelezettség terheli:**

Az SzVMt hatálya alá tartozó tevékenységet végző személyt foglalkozási (hivatásbeli) titoktartási kötelezettség terheli tevékenységének végzése alatt és **annak megszűnését**

követően is minden olyan tény, adatot illetően, amelyről a szerződés teljesítése során szerzett tudomást.

A személy- és vagyonörnek sem több joga, sem több kötelezettsége nincs a személyiségi jogokkal kapcsolatban, mint bármely más állampolgárnak. Amiért mégis több lehetősége van megvédeni vagy adott esetben megsérteni e jogokat, az a foglalkozásából adódik. **A foglalkozása több jogot nem ad, csak munkaköre miatt több esetben kerül olyan szituációba, ahol ezen jogok sérelmet szenvedhetnek.**

Alapvetően a személyi szabadsághoz, a testi épséghez, az emberi méltósághoz, a jó hírnévhez, a magánlakáshoz, a jogi személy helyiségeihez, a levéltitokhoz, a magántitokhoz, az üzleti titokhoz kapcsolódó jogok megsértése merülhet fel, vagy ezeknek őrzése, biztosítása lehet a feladata a biztonsági örnek.

A titoktartási kötelezettség alól **törvényi előírás**, valamint – saját adatait érintően – a **megbízó** és a **megbízott** adhat felmentést.

Számítástechnikai eszközök titokvédelme

A számítástechnikai eszközök, adathordozók elterjedése magával hozta, hogy egy-egy gazdálkodó egység jogi- és magánszemély fontos szolgálati, üzleti és egyéb magánjellegű adatait kis helyen tárolja. Így, a szolgálati, üzleti és magántitok védelme érdekében gondoskodni kell a számítástechnikai adatok biztonsági védelméről.

Ez alapján védelemben kell részesíteni:

- a számítástechnikai berendezésekben tárolt adatokat,
- adathordozókat (programok, dokumentációk),
- a működés zavartalanságát,
- személyi adattáraknál a személyiséghez fűződő jogokat.

A számítástechnikai berendezéseket, mint a fontos vagyontárgyakat fokozottan kell védeni a külső környezeti behatásoktól, ugyanakkor vagyon és tűzvédelem vonatkozásában is fokozott védelemben kell részesíteni.

A védelem kidolgozott jogi és technológiai eszközrendszert kíván meg, ezért külön szabályzatban szükséges rögzíteni az ezzel kapcsolatos feladatokat és az adatok

hozzáférhetőségének személyre szóló lehetőségeit.

Az ezzel kapcsolatos feladatokat jelentőségüknél fogva a megbízási szerződésben is rögzíteni kell, hogy a vállalkozó e kötelezettségeire is megfelelő intézkedéseket tudjon tenni.

A személy-és vagyonőrre vonatkozó általános és speciális szabályok

A személy- és vagyonőr általános magatartási szabályai:

A személy- és vagyonőr tevékenységre vállalkozóknak az engedély megszerzésének feltételein túl is igen magas fokú szakmai és erkölcsi követelményeknek kell megfelelni.

Szakmai tudásával, kifogástalan szolgálati magatartásával és életvitelével kell garanciát nyújtania arra, hogy a megkötendő megbízási szerződésbe foglaltakat, a megbízó személyes és vagyoni érdekeinek védelmét maradéktalanul képviselni tudja.

Így különösen az alábbi főbb követelményeknek kell megfelelni:

- a) Széles körű szakmai (elméleti, gyakorlati) felkészültség:** E tevékenység széleskörű elméleti és gyakorlati felkészültséget, fejlett problémamegoldó képességet és fizikai erőnlétet igényel. A jogi és szakmai ismereteken túl jártasnak kell lennie a különböző rendkívül események megelőzésében, illetve a már bekövetkezett eseménynél szükséges intézkedések megtételében is. Szakmai, jogi ismeretei alapján képesnek kell lennie arra, hogy a szolgálata során a megbízásból fakadó kötelezettségeit maradéktalanul teljesítse, a tevékenységi körére vonatkozó jogosítványokkal éljen, de hatókörét ne lépje túl. Tanúsítson jogkövető magatartást, azaz ne kövessen el jogsértést.
- b) Megbízhatóság:** A biztonsági őri tevékenység bizalmi jellegű jogviszonyt feltételez, hiszen a megbízó számos esetben nincs jelen és csak utólag tud arról meggyőződni, hogy érdekeit megfelelően képviselték-e. Emiatt nagy jelentősége van a pontos, korrekt visszajelzésnek, a történések valósághű dokumentálásának. Továbbá a tevékenység folytatója óhatatlanul számos olyan bizalmas információ birtokába jut, amely esetenként üzleti, vagy magántitkot képez – a büntetőjogi tilalmakon túl – a megbízhatóságának jelzője, hogy ezeket nem adja tovább.
- c) Fegyelmezett magatartás:** A fegyelmezett magatartás egyrészt a szolgálati utasítások, feladatok pontos, öntevékeny végrehajtását jelenti anélkül, hogy "bárki" erre készítené. Másrészt azt is jelenti, hogy az ellenőrzésre jogosult észrevételeire, vagy az ügyfelek "negatív" megnyilvánulásaira, továbbá a jogsértő cselekményt elkövető magatartására, kellő önfegyelemmel reagáljon.
- d) Jó megjelenés, kifogástalan külső:** Elvárás, hogy munkavégzésre pihenten, a megbízó elvárásának megfelelő tiszta, rendezett öltözetben, ápoltságban, a feladat ellátásához szükséges kifogástalan felszereléssel (védelmi és egyéb kiegészítő eszközök) jelenjen meg.

Az ápolts külső, gondozottság elvárás minden olyan személytől, aki szolgálati feladatai során kapcsolatba kerül más személyekkel. A jó külső és megjelenés bizalmat ébreszt, a kapcsolatteremtés egyik "eszköze", ugyanakkor "önbizalom erősítő" szerepe is van.

- e) **Udvarias, kulturált, határozott és szakszerű fellépés:** Az előzőekben vázoltakkal összhangban, további jó benyomást kelt a társadalmi életben elfogadott illemszabályoknak a betartása, a kulturált beszédmód. A köszönés, a megszólítás, a nő, nem, életkor tisztelete stb., mind hozzátartozik a kulturált viselkedéshez. A határozottság abban nyilvánul meg, ha az ő pontos, magabiztos, nem hadaró a mondanivalójának kifejezésében, beszéde világos és egyértelmű, fellépése céltudatos. A határozottságnak igen nagy jelentősége van a feladat elvégzése tekintetében, mert a szemben álló fél azt jól érzékeli. A határozottságot azonban nem szabad összetéveszteni a durvasággal. Amennyiben feladata ellátása során a jogszerű felhívásának nem engedelmessé, vagy jogsértést elkövető személlyel szemben lép fel, úgy kellő eréllyel és szakszerű felszólítással szerezzen érvényt akaratának. **Összefoglalva:** A fellépése akkor nevezhető határozottnak és szakszerűnek, amikor a külső szemlélő számára is nyilvánvalóan érzékelhető, hogy az ő érti a dolgát, egyértelműen beszél, megjelenése, tevékenysége tekintélyt parancsoló, ugyanakkor kellően udvarias és kulturált is. A kulturált magatartáshoz tartozik, hogy a szolgálata ellátása során a helyi előírásokhoz igazodva dohányozzon, étkezzen és tartózkodjon a rágógumi "feltűnő" rágásától.
- f) **A szakma iránti elkötelezettség:** A szakma iránti elkötelezettség kialakulása egy folyamatot feltételez, amely rendszerint nem jelenik meg a képesítés megszerzésével, de a foglalkozás gyakorlása során "kialakulva" meghatározó tényező lehet a sikeres szakmai életútra.
- g) **Kifogástalan életvitel:** A magánélet rendezettsége, a szolgálaton kívüli – társadalmi elvárásoknak – megfelelő életvitel, magatartás betartása elvárás a biztonsági őri szakmát gyakorló iránt, hiszen "visszahatásai" kétségtelenek a szolgálati tevékenységre. A lakókörnyezetben, különböző nyilvános helyeken, szórakozóhelyeken tanúsított magatartása befolyásolja a személyről kialakított "értékítéletet".

Speciális szabályok:

A személy –és vagyónőrrre vonatkozó speciális szabályok, az adott személy által ellátott speciális feladatokból adódnak, amelyek például az alábbiak lehetnek:

- pénz-és értékszállítás,
- szállítmányok kísérés,

- rendezvény biztosítás,
- pénzüintézetek biztosítása (bankőrzés), stb.

Ezen a feladatokra vonatkozó speciális követelményeket a későbbiekben még részletesen tárgyalni fogjuk. Annyit azért meg kell említeni, hogy valamennyi feladat ellátása történhet szolgálati lőfegyverrel, vagy nélküle. De! A személy- és vagyonőr szakképesítés **önmagában nem elegendő** a szolgálati lőfegyverrel történő munkavégzéshez. A fegyveres szolgálatellátáshoz szükséges a fegyvervizsga letétele, valamint a fegyveres biztonsági őri szakmai végzettség megszerzése is!

Személy- és vagyonőr általános feladatai

Általánosságban elmondható, hogy a személy-és vagyonőr **bűnmegelőzési tevékenységet lát el**. Természetesen, ha bűncselekményt vagy szabálysértést észlel, **akkor intézkedési kötelezettsége van**.

A személy- és vagyonőr jogállása

A személy- és vagyonőr jogállásának tisztázásához különbséget kell tennünk a közérdek és a magánérdek között.

Közérdeknek azt nevezzük, ami a társadalom egészének, vagy valamely szélesebb rétegének érdeke (pl. adott településen legyen ivóvíz, orvos, közbiztonság, stb.) Tulajdonképpen a sok-sok magánérdek közül azok, melyek az adott közösség többségénél együttes igényként is jelentkeznek. A közérdeket képviselik egyrészt az állam akaratának kikényszerítésére feljogosított állami (önkormányzati) szervek (pl. rendőrség, adóhatóság), másrészt a közfeladatot ellátó személyek, akik nincsenek az állam által felruházva kényszerítő erővel és fő szabály szerint nem hatóságok (pl. orvos, tanár).

A **magánérdek** ezzel szemben egy konkrét személy érdeke. A személy lehet magánszemély, de lehet jogi személy is (pl. gazdasági társaság). Ki képviselheti leginkább a magánérdeket? Leginkább maga az a személy, akinek az érdekéről van szó, de ha ez nem lehetséges, akkor valaki más képviselheti:

- Mindenkinek magánérdeke például, hogy legyen otthon élelmiszer, ezért elmegy a boltba bevásárolni. A kisgyermek viszont nem tud bevásárolni, tehát helyette a szülei teszik mindezt. Megállapíthatjuk tehát, hogy itt a szülő is képviselheti gyermeke magánérdekét.
- Mindenkinek magánérdeke az is, hogy legyen lakhatása. Hiába van azonban pénz a ház megvásárlására, mivel olyan jogi ügyletről van szó, melyet jogi képviselő (ügyvéd) nélkül lehetetlen megkötni, ezért itt a magánérdekünk képviselőjére ügyvédet veszünk igénybe. Ugyanez mondható el a pereskedéssel is, ha az érdekeltnek az eljáráshoz nincs kellő ismerete.

Az is mindenkinek magánérdeke, hogy vagyonát megóvja akár ember, akár természet okozta károktól. Ezt azonban nem tudja önmaga megtenni, ha például több területen van tulajdona,

vagy egyszerűen nincs a védelemre ideje. A kereskedelmi egységek példája alapján is látható, hogy ott sem a cég tulajdonosa őrzi az eladóteret. A vagyon védelmére tehát megbízottat kereshet a tulajdonos, aki helyette őrzi a vagyont (házat, üzletet, üzemet, stb.). A személy- és vagyonőr ebbe a kategóriába tartozik. Ebből is következik, hogy **a személy- és vagyonőrnek sincs több joga** az őt megbízó személy vagyonának védelmére, **mint magának a megbízónak**. Az állam tehát semmi olyan joggal nem ruházza fel, mint a közérdek védelmében eljáró hatóságokat. Fontos szabály, hogy a megbízott nem kaphat több jogot a megbízótól a magánérdekének védelmére, mint amennyivel maga a megbízó rendelkezik, illetve mint amennyit a személy- és vagyonvédelmi törvény ráruház.

Összefoglalva a személy és vagyonőr:

- **nem hatóság, hatósági jogkörrel nem rendelkezik, a hatóság eljárását nem akadályozhatja, viszont közreműködésével elő kell azt segítenie,**
- **nem a köz érdekében jár el, hanem a magánérdeket képviselő személy,**
- **aki a megbízás alapján és a szerződés keretei között látja el feladatát, és**
- **legfeljebb annyi joga lehet a magánérdek védelmére, mint a megbízónak,**
- **jogait az SzVMt rendelkezései, illetve az érintett személy (ügyfél) önkéntes hozzájárulása alapján gyakorolhatja.**

A személy- és vagyonőr alapfeladatai általában az alábbiak:

- az őrzött területre **belépő** vagy az **ott tartózkodó személyt kiléte igazolására**, a belépés, illetve tartózkodás céljának közlésére, jogosultságának igazolására **felhívni**, ennek megtagadása vagy a közölt adatok nyilvánvaló valótlanlaga esetén az érintett **belépését, ott tartózkodását megtiltani**, és távozásra felszólítani,
- a területre belépő vagy onnan kilépő személyt **csomag**, illetve **menet-, szállítási okmány bemutatására felhívni**,
- a területen tartózkodó vagy onnan kilépő személy **csomagja tartalmának, járművének**, valamint a **szállítmányának bemutatására felhívni**,
- a **jogsértő** személyt a **magatartás abbahagyására felhívni**,
- **vagyonvédelmi biztonságtechnikai rendszert alkalmazni.**

Néhány példával megvilágítva, a fentiekből következik, hogy:

- A biztonsági őr nem igazoltathat, de felkérheti az érkező személyt kilétének igazolására. Ha az érkező személy nem hajlandó együttműködni, a biztonsági őr a beléptetését megtagadhatja.
- Ruházat, csomagátvizsgálást is csak akkor hajthat végre, ha ehhez az ügyfél hozzájárul, viszont ha nem működik együtt, a biztonsági őr ebben az esetben is megtagadhatja a beléptetését.
- Ugyanakkor a bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésén tetten ért személyt elfoghatja, amihez természetesen nem szükséges az „ügyfél” bejegyzése, mert erre vagyonőrt a jogszabály feljogosítja.

A tevékenységre vonatkozó alapelvek:

1. jogszerűség,
2. szükségesség,
3. arányosság,
4. szakszerűség
5. biztonságosság.

A jogszerű feladat-végrehajtás, intézkedés alatt azt értjük, hogy a személy- és vagyonőr a mindenkor hatályos jogszabályoknak megfelelően köteles eljárni. Az intézkedések alkalmazása sohasem lehet öncélú, azok csak a megbízó érdekkörében eljárva, a **szükséges** ideig alkalmazhatóak. Az **arányosság** azt fejezi ki, hogy az alkalmazott intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Az intézkedés által **elérni kívánt cél** általában több módon érhető el, ennek megfelelően a személy- és vagyonvédelmi feladatokat ellátó személy számára biztosítani kell a mérlegelés lehetőségét. **A több lehetséges és alkalmas intézkedés, valamint a támadáselhárító eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.** Az intézkedések fontos eleme a **biztonságosság**, ezért annak módját, helyét úgy kell megválasztani, hogy **egyidejűleg szavatolható legyen a vagyonőr és az intézkedésében érintett személy biztonsága is.**

Az intézkedések végrehajtásának általános szabályai

Az intézkedéseket a napszaknak megfelelő köszönéssel, és az intézkedésre okot adó körülmény, és az intézkedés megnevezésével kell elkezdni. **Ezek a szabályok mellőzhetőek amennyiben az intézkedéssel érintett cél, a személy- és vagyonőr, vagy más személy élete, testi épsége, a vagyonbiztonság megóvása érdekében szükséges.**

A személy- és vagyonvédelmi tevékenységgel kapcsolatos kötelezettségek

Szerződéskötési kötelezettség, írásbeliség

Az SzVMt hatálya alá tartozó tevékenység szolgáltatására irányuló **szerződést írásba kell foglalni**. A személy- és vagyonvédelmi tevékenységet folytató vállalkozás a szerződés teljesítése érdekében további vállalkozással kizárólag a személy- és vagyonvédelmi tevékenység végzésére eredetileg megbízást adó előzetes hozzájárulásával köthet szerződést. Az alvállalkozó a szerződés teljesítése érdekében további alvállalkozóval nem köthet szerződést.

Nyilvántartás vezetési kötelezettség

A vállalkozásnak a naplóban kell nyilvántartást vezetnie a szerződésekről. A naplóban – vagy más alkalmas módon – kell nyilvántartani:

- a szerződést ténylegesen teljesítő személy vagy személyek nevét,
- a megbízó nevét, lakcímét vagy székhelyét,
- az egészségügyi szabadság kezdetének és befejezésének dátumát, az igazolást kiállító háziorvos nevét és pecsétszámát.

A naplót az utolsó bejegyzés napjától számított öt évig meg kell őrizni.

Formaruha viselési kötelezettség

Közterületen vagy nyilvános helyen ingatlant, vagy ingóságot őrző vagyonőrzési feladatokat ellátó személynek **minden esetben formaruhát kell viselnie**, amelyen fel kell tüntetni:

- annak a vállalkozásnak a nevét vagy engedélyezett rövidített nevét, amellyel munkaviszonyban áll, továbbá
- a vagyonőr nevét és
- a „vagonőr” megjelölést.

Amennyiben a vagyonőr egyéni vállalkozó vagy egyéni cég, és alvállalkozóként teljesít szolgálatot, a saját formaruháját vagy annak a vállalkozásnak a formaruháját is viselheti, amellyel a feladat ellátására megbízási szerződést kötött.

Feladatainak ellátása során a személy- és vagyonőrök nem használhatnak a Magyar Honvédségre, rendvédelmi szervre, a Nemzeti Adó- és Vámhivatalra, illetve más hatóságra utaló elnevezést, formaruhát, illetve hatósági jellegre utaló, megtevesztésre alkalmas egyéb jelzést vagy címet, rendfokozati jelzést.

Adatváltozás bejelentési kötelezettség

Az igazolvánnyal rendelkező személy az igazolvány adataiban, kiadásának feltételeiben bekövetkezett változást a változástól számított **nyolc napon belül** köteles bejelenteni a lakóhely szerint illetékes rendőrségnek.

Titoktartási kötelezettség

Mint azt már tárgyaltuk, az SzVMt hatálya alá tartozó tevékenységet végző személyt foglalkozási (hivatásbeli) **titoktartási kötelezettség terheli** tevékenységének végzése alatt és annak megszűnését követően is minden olyan tény, adatot illetően, amelyről a szerződés teljesítése során szerzett tudomást. A titoktartási kötelezettség alól törvényi előírás, valamint – saját adatait érintően – a megbízó és a megbízott adhat felmentést.

Adatvédelmi kötelezettség

Az SzVMt hatálya alá tartozó tevékenységet végző személy a szerződés teljesítése során tudomására jutott és rögzített személyes adatokat a szerződés szerint csak olyan felhasználási célból kezelhet, amely törvényben védett érdek biztosítására szolgál, illetve csak olyan módon kezelhet, amely e célok megvalósításához elengedhetetlenül szükséges mértékű és az információs önrendelkezési jog e cél elérésével arányos korlátozásával jár.

A személy- és vagyonőri tevékenységet végző személy a szerződés teljesítése során tudomására jutott és rögzített személyes adatokat

- a szerződés szerinti felhasználási cél teljesülését,
- ha az adat a szerződésben foglaltak teljesítéséhez már nem szükséges vagy arra alkalmatlan, annak megállapítását,
- legkésőbb a szerződés megszűnését

követő **hat hónap** elteltével köteles megsemmisíteni.

A tevékenységet végző személy köteles haladéktalanul törölni mindazon személy általa megismert és rögzített adatait, akik a szerződés szerinti ügyben nem érintettek.

A rögzített kép-, hang-, valamint kép- és hangfelvételt felhasználás hiányában meg kell semmisíteni, illetve törölni kell legfeljebb a rögzítéstől számított három munkanap elteltével.

Az elektronikus beléptető rendszer működtetése során keletkezett adatokat (pl. a belépés időpontja rendszeres belépés esetén) a belépésre való jogosultság megszűnésekor, de legkésőbb az adat keletkezésétől számított hat hónap elteltével, alkalmi belépés esetén a távozástól számított huszonnégy óra elteltével meg kell semmisíteni.

A felhatalmazás, a jogosultság igazolásának kötelezettsége

Az SzVMt hatálya alá tartozó személy az **igazolványát köteles magánál tartani** és a hatósági ellenőrzéskor azt bemutatni. Az intézkedéssel érintett személy kérésére köteles a tevékenységére vonatkozó felhatalmazást hitelt érdemlően igazolni (pl.: megbízólevelet felmutatni).

Távfelügyeleti tevékenység végzésével kapcsolatos kötelezettségek

Távfelügyeleti tevékenységet folytató vállalkozás vagy ilyen tevékenységet végző személy a megbízás teljesítése során a fentiekén túl egyéb feladatok elvégzésére is köteles.

Ezek a kötelezettségek az alábbiak:

- riasztás esetén **köteles meggyőződni** arról, hogy a riasztás nem a rendszer nem megfelelő üzemeltetéséből ered, valamint a riasztás valódiságát és kiváltó okát ellenőrizni,
- köteles továbbá a naplóba bejegyezni a kötelezettsége teljesítését, a kötelezettséget teljesítő személy nevét, a teljesítés idejét és módját.

A kötelezettsége teljesítését követően – ha szükségessé válik – kezdeményezi a rendőrség intézkedését. Ha a rendőrségi intézkedés kezdeményezése a kötelezettsége teljesítése nélkül történik úgy a rendőrség jogosult a felmerülő – az önköltségszámítás szabályai alapján kiszámított – költségeit a tevékenységet végzővel szemben érvényesíteni.

Etikai szabályok kérdése a szakmai kamarákban

Az "etika" elnevezés a görög "éthos" szóból ered, amely valamely közösség körében uralkodó szokást, vagy erkölcsöt jelentett, tehát azoknak a szabályoknak az összességét, amelyekhez az illető közösséghez tartozóknak magukat tartaniuk kell, és amelyekhez általánosságban tartják is magukat. *Az etika általános jelentése:* Ésszerű, a józan ész alapján meghozott optimális (Az adott lehetőségek közül a legjobbnak ítélt megoldás) és helyes döntés.

Az SzVMt. a Személy-, Vagyonvédelmi-, és Magánnyomozói Szakmai Kamara (továbbiakban: Kamara) feladataként határozza meg, többek között: *„elősegíti, hogy a tevékenység végzése a hatályos jogszabályok, valamint a kamara által megalkotott etikai szabályok alapján történjen;”*

A Kamara etikai szabályzattal rendelkezik. A Szabályzat egy útmutatás (hogyan kell az eljárást lefolytatni), egyfajta erkölcsi követelményrendszer (milyen alapelveket kell betartani), amely segítségével a Kamara - ezen keresztül, az egész magánbiztonsági szakma érdekeinek megfelelően - rosszállását fejezi ki minden olyan magatartással szemben, amelyet elfogadhatatlannak és elítélendőnek tekint. Az Etika Szabályzatot minden kamarai tagnak meg kell ismernie, szakmai tevékenységében és magánéletében egyaránt olyan etikus magatartást kell tanúsítania, amely a hivatásába vetett bizalmat növeli. A Szabályzat megsértésekor a Kamara által etikai eljárás lefolytatására kerülhet sor.

Az etikai vétség

Etikai vétségnek, vagy súlyos etikai vétségnek minősül a szakma gyakorlására vonatkozó jogszabályok, továbbá a Kamara szabályzatainak előírásaival ellentétes magatartás tanúsítása.

Etikai vétséget követ el, aki:

- a) a szakmai törvény hatálya alá tartozó tevékenységet oly módon gyakorolja, amely alkalmas arra, hogy a szakma jó hírnevét, továbbá munkáltatója vagy az általa folytatott tevékenység végzésére megbízó, illetve harmadik személy személyéhez fűződő jogait sértse,
- b) a Kamarának szándékosan vagy súlyos gondatlansággal anyagi, illetve erkölcsi kárt okoz;

Etikai vétség megállapítása esetén a következő **etikai intézkedések** alkalmazhatók:

- írásbeli figyelmeztetés
- tisztségből való visszahívás kezdeményezése;
- pénzbírság;
- a tagság 1-6 hónapig terjedő időre szóló felfüggesztése;
- a kamarából való kizárás.

Az etikai eljárás célja annak tisztázása, hogy

- történt-e etikai vétség,
 - ha igen, akkor annak ki az elkövetője és milyen etikai intézkedést kell vele szemben alkalmazni.
-

Törvényességi felügyelet

A Kamara felett a **rendészetért felelős miniszter** törvényességi felügyeletet gyakorol.

A rendészetért felelős miniszter törvényességi felügyeleti jogkörében ellenőrzi, hogy

- az alapszabály és a kamara egyéb önkormányzati szabályzatai megfelelnek-e a jogszabályoknak,
- a kamara szerveinek döntései nem sértik-e a jogszabályokat, az alapszabályt és az egyéb önkormányzati szabályzatokat,
- a kamara működése megfelel-e a jogszabályoknak, az alapszabálynak és az egyéb önkormányzati szabályzatoknak.

Ha a rendészetért felelős miniszter az ellenőrzés során szabálytalanságot tapasztal, a törvényesség helyreállítására - határidő megjelölése mellett - felhívja a kamara elnökét. Ha a kamara működésének törvényessége másképpen nem állítható helyre, a rendészetért felelős miniszter a határidő leteltétől számított harminc napon belül bírósághoz fordulhat.

Felügyeleti bírság

A rendőrség a személy- és vagyonvédelmi, illetve magánnyomozói tevékenységet jogosult ellenőrizni. A rendőrség **felügyeleti bírsággal sújthatja azt,**

- aki a személy- és vagyonvédelmi, illetve magánnyomozói tevékenységet (ideértve a magánnyomozó tevékenység szervezését és irányítását is) személyes végzésre jogosító **igazolvány nélkül végzi,**
- aki az SzVMt-ben meghatározott tevékenység végzésére jogosító **szabályokat megszegi,**
- a vállalkozást, amely az SZVMt-ben **meghatározott tevékenységet jogosulatlanul végzi,**
- a vállalkozást, amely a tevékenységre vonatkozó, **törvényi előírásokat ismételten vagy súlyosan megsérti.**

Nincs helye felügyeleti bírság kiszabásának, ha a cselekmény elkövetése óta **két év eltelt.**

Fogalomtár

Általános vagyoni védelmi és szolgálati ismeretek témakörhöz

Személy- és vagyoni védelmi tevékenység: A személy- és vagyoni védelmi tevékenység négy szakmai területet foglal magában.

- a természetes személyek életének és testi épségének védelme,
- az ingatlan, illetve ingóság őrzése,
- a szállítmány kísérése, pénz és érték szállítása,
- a rendezvény biztosítása.

Betéti társaság: Betéti (Bt.) társaság alapításakor a társaság tagjai, üzletszerű, közös gazdasági tevékenység folytatására (esetünkben személy és vagyoni védelem) vállalnak kötelezettséget.

Korlátolt felelősségű társaság: A korlátolt felelősségű társaság (Kft), olyan gazdasági társaság, amely előre meghatározott összegű törzsbetétekből álló törzstőkével (jegyzett tőkével) alakul, amelynél a tag kötelezettsége a társasággal szemben csak törzsbetétjének szolgáltatására és a társasági szerződésben esetleg megállapított egyéb vagyoni hozzájárulás szolgáltatására terjed ki. A társaság kötelezettségeiért – törvényben meghatározott kivétellel – a tag nem felel.

Részvénytársaság: A részvénytársaság, (Rt.) olyan gazdasági társaság, amely előre meghatározott számú és névértékű részvényekből álló alaptőkével (jegyzett tőkével) alakul, és amelynél a tag (részvényes) kötelezettsége a részvénytársasággal szemben a részvény névértékének, vagy kibocsátási értékének szolgáltatására terjed ki. A részvénytársaság kötelezettségeiért – törvényben meghatározott kivétellel – a részvényes nem felel.

A vagyoni védelem tárgya: A vagyoni védelem tárgya a birtokolt dolog, akár ingó, akár ingatlan (ideértve a dolog módjára hasznosítható természeti erőket, a pénzt és értékpapírt is).

A vagyon védelme: Bűnmegelőzési tevékenység, mely jelenti a vagyontárgyak védelmét az eltulajdonítás, rongálás, megsemmisítés ellen. A vagyonvédelem, hasonlóan a személyvédelemhez, fizikai és technikai védelmet jelent.

A személy- és vagyonórt foglalkozási (hivatásbeli) titoktartási kötelezettsége: Az SzVMt hatálya alá tartozó tevékenységet végző személyt foglalkozási (hivatásbeli) titoktartási kötelezettség terheli tevékenységének végzése alatt és **annak megszűnését követően is** minden olyan tény, adatot illetően, amelyről a szerződés teljesítése során szerzett tudomást.

A személy- és vagyonőr jogállása:

- nem hatóság, hatósági jogkörrel nem rendelkezik, a hatóság eljárását nem akadályozhatja, viszont közreműködésével elő kell azt segítenie,
- nem a köz érdekében jár el, hanem a magánérdeket képviselő személy,
- aki a megbízás alapján és a szerződés keretei között látja el feladatát, és
- legfeljebb annyi joga lehet a magánérdek védelmére, mint a megbízónak,
- jogait az SzVMt rendelkezései, illetve az érintett személy (ügyfél) önkéntes hozzájárulása alapján gyakorolhatja.

Etikai vétség: Etikai vétségnek, vagy súlyos etikai vétségnek minősül a szakma gyakorlására vonatkozó jogszabályok, továbbá a Kamara szabályzatainak előírásaival ellentétes magatartás tanúsítása.

Ellenőrző kérdések

Általános vagyonvédelmi és szolgálati ismeretek témakörhöz

Mikor szabályozták először hazánkban törvényi szinten a személy- és vagyonvédelmi, illetve magánnyomozói tevékenységet?

A személy- és vagyonvédelmi tevékenység mely (négy) szakmai területet foglalja magában?

Milyen formában lehet személy- és vagyonvédelmi tevékenységeket folytatni?

Milyen szakképesítések birtokában lehet személy- és vagyonvédelmi tevékenységeket folytatni?

Melyek a személy- és vagyonvédelmi tevékenységre vonatkozó főbb jogszabályok?

Melyek a jellemző társasági formák?

Egy társaság alapításának melyek a főbb lépései?

Mi az a betéti társaság, és milyen okiratok, dokumentumok szükségesek az alapításához?

Mi az a korlátolt felelősségű társaság, és milyen okiratok, dokumentumok szükségesek az alapításához?

Hány személy kell egy korlátolt felelősségű társaság alapításához?

Miből áll a cégnév?

Mi az a részvénytársaság, milyen formában alapítható?

Mi a vagyonvédelem tárgya?

Mely tevékenységek tartoznak a vagyonvédelem körébe?

Mire, mikre terjed ki a személy-és vagyonőr titoktartási kötelezettsége?

Ki, vagy mi adhat felmentést a titoktartási kötelezettség alól?

Mire terjed ki a számítástechnikai adatok biztonsági védelme?

Melyek a személy-és vagyonőrrel szemben támasztott főbb követelmények?

Hogyan alakul a személy- és vagyonőr jogállása?

Melyek a személy- és vagyonőr alapfeladatai általában?

Melyek a személy- és vagyonőr tevékenységre vonatkozó alapelvek?

Melyek a személy- és vagyonvédelmi tevékenységgel kapcsolatos kötelezettségek?

Ki követ el etikai vétséget?

Etikai vétség megállapítása esetén a milyen etikai intézkedések alkalmazhatók?

Ki alkalmazhat felügyeleti bírságot és milyen esetekben?

2.94.5.

KERETTANTERV

a XXXVIII. Rendszert

ÁGAZATHOZ

10. évfolyam

4. Fegyveres szervek és vagyonvédelem II. tantárgy

4.3.3. Személy és vagyonvédelmi alapismeretek

A szolgálatokra való felkészülés, a szolgálat átadására, átvételre és teljesítésére vonatkozó szabályok, szolgálati okmányok.

Felkészülés a szolgálat ellátására

- A szolgálati helyen munkavégzésre alkalmas állapotban kell megjelenni. Ez azt jelenti, hogy az őrnem lehet szeszes italtól vagy más kábító hatású szertől befolyásolt állapotban, kipihentnek, tisztának, gondozottnak kell lennie, a formaruhája megfelelő állapotban legyen, nála legyenek a munkavégzéshez szükséges igazolványok.
- A szolgálati helyen pontos időben kell megjelenni. Ezt az időt a munkahelyi vezetőjének úgy kell megállapítania, hogy az őrnek megfelelő ideje legyen a szolgálatra való felkészülésre.
- Tájékozódás az előző szolgálatban történt eseményekről. Tisztázni kell, hogy a szolgálat ellátása szempontjából milyen jellegű események történtek, milyen befolyással lehetnek a kezdődő szolgálatra, van-e olyan folyamatban lévő esemény, amellyel kapcsolatban az őrnek feladatai vannak, vagy lehetnek.
- A szolgálat során végrehajtandó szolgálati feladatok áttanulmányozása, eligazítás meghallgatása, utasítások, útiránytervek átvétele, ha szükséges, külön utasítások, felhatalmazások kérése.
- A szolgálatellátáshoz szükséges felszerelés (támadáselhárító eszközök, egyéni védőfelszerelések, rádió, zseblámpa, stb.) átvétele.
- Tanulmányozza az adott objektum okmányait (létesítmény nyilvántartó, helyszínvázlat, őrutasítás, őrhelyvázlat, esetleges makett az objektumról, stb.).
- Készüljön fel az őrutasításban meghatározott feladatok ellátására, ismerje meg a támadás esetére előírt intézkedéseket, azok jogszerű végrehajtásának módját, formáját.
- Ismerje meg a szolgálatot befolyásoló változásokat, az esetleges speciális feladatokat.
- Ellenőrizze a technikai eszközök működőképességét.

A szolgálat átadás-átvétele folyamatos őrzés esetén

- Az átadó részéről a váltásra érkező személyek kilétének megállapítása, a szolgálatba lépés feltételeinek vizsgálata.
- Tájékozódás, illetve tájékoztatás az előző szolgálat alatt történt eseményekről.
- Az eseménynapló ellenőrzése, hogy a szóban ismertetett intézkedések oda megfelelően be vannak-e jegyezve.

- A szolgálati helyiség, illetve a szolgálati dokumentumok átvétele.
- A biztonsági és riasztórendszer átvétele, esetleges kipróbálása.
- A fegyverszoba, a fegyverek és lőszeres átvétele.
- Egyéb eszközök átvétele.
- Kulcsok, kulcsdobozok átvétele megfelelő ellenőrzés mellett.
- Minden olyan tárgy átvétele, illetve olyan ellenőrzés végrehajtása, amely a szolgálati utasításban meg van határozva.
- Amennyiben az átadó-átvevő személyek hiányosságot nem állapítottak meg, az eseménynaplóban az átadás-átvétel tényét rögzítik és aláírják.
- Ha az átadás-átvétel során olyan körülményt állapítottak meg, amelynek tisztázása meghaladja hatáskörüket, azonnal értesíteni kell az illetékes vezetőt, aki az esetet kivizsgálja. A vezető a vizsgálat eredményét az eseménynaplóba bejegyzi, majd az átadás-átvétel végrehajtását engedélyezi az észlelt hiányosságok ellenére.

Követelmények a szolgálatellátással kapcsolatban

- Az ór a részére meghatározott feladatokat pontosan, szakszerűen, maradéktalanul hajtsa végre.
- Észlelje a szokásostól eltérő körülményeket, helyzeteket, ha szükséges, tegyen jelentést a diszpécsernek, illetve intézkedjen.
- Rendkívüli események bekövetkezése esetén az elhárítás érdekében szükséges intézkedéseket tegye meg.

A szolgálati okmányok fajtái, vezetésük szabályai

Szolgálati okmányok alatt azokat az okmányokat kell értenünk, amelyek a jogszabályi rendelkezéseken túl tartalmazzák a vagyonörnek a megbízás keretei között ellátandó feladatait, kötelességeit és jogait, valamint a szolgálat lefolyásával kapcsolatos valamennyi lényeges információt, adatot.

A szolgálati okmányokat a következő csoportokba sorolhatjuk:

- a) a megbízó rezsimitézkedéseit tartalmazó előírások,
- b) a megbízóval kötött megállapodásból származó utasításokat tartalmazó okmányok,
- c) a szolgálat ellátásának, szabályait tartalmazó okmányok,
- d) a szolgálat ellátásával kapcsolatos okmányok.

a) A megbízó rezsimitézkedéseit tartalmazó okmányok (*mit kell betartatni*) közé elsősorban azok az okmányok tartoznak, amelyek bár konkrét utasításokat nem tartalmaznak a szolgálat ellátás módjára, de azok betartatása mégis az őr feladata. Ezeket az előírásokat, magatartási szabályokat mindenkinek be kell tartania, ezt a vagyonőr ellenőrizheti. Tehát az őr alkalmazza ezeket az előírásokat. Ezek közé tartozik a tűzvédelmi utasítás, a kulcskezelés- és nyilvántartás szabályai, a vagyonvédelmi utasítás, a riadótér (kiürítési terv), a számítástechnikai védelmi szabályzat, stb.

b) A megbízó utasításait tartalmazó okmány (*mit kell tennie az őrnek*) nem a szolgálat végrehajtásának mikéntjét rendezi, mégis olyan fontos alapidokumentumnak tartjuk, amelyeket véleményünk szerint célszerű a szolgálati okmányok között elhelyezni. Ezek alatt az okmányok alatt azokat értjük, amely a vállalkozó és a megbízó közötti megállapodásból származnak, és amelyek további jogot és kötelezettséget állapítanak meg az őr szolgálat ellátásával kapcsolatosan. A törvény több helyen rögzíti, hogy bizonyos jogok a személy- és vagyonőrt a szerződés keretei között illetik csak meg. Hogy melyek ezek, azt okmányban szükséges rögzíteni, azért is, mert ezek védett objektumként változnak és a konkrét viszonyokhoz kapcsolódnak.

c) A szolgálat ellátást szabályozó okmányok (*hogyan kell ellátni a szolgálatot*) a vagyonőr konkrét szolgálati köteleit tartalmazzák, előírják, hogy a szolgálat ellátása során mik az őr általános magatartási szabályai és konkrét esetekben mi a teendői. Ezek között találjuk a szolgálati utasítást, a járőrutasítást, a járőrözési útvonalat, ellenőrzési és figyelési pontokat tartalmazó dokumentumot.

d) A szolgálat ellátásával kapcsolatos okmányok azok, amelyek a szolgálat lefolyásával kapcsolatos információkat, adatokat tartalmazzák. Tehát ezek az okmányok a szolgálat ellátása során felmerült valamennyi lényeges eseményt tartalmazzák, ilyenek: jelentő napló, eseménynapló, szolgálati napló, ellenőrzési napló, gépjármű és személyforgalmi napló, kulcsnyilvántartó könyv, fegyver- és lőszernyilvántartó könyv, gépjármű menetlevél.

A szerződések a szolgálat ellátásának adatait (a szolgálatot hol, ki, mikor, mettől-meddig látja el, a feladat lényege, stb.) a szolgálat lefolyását (a feladat elvégzése, rendkívüli események, váratlan események, ellenőrzés eredménye, az átadás-átvétel körülményei, stb.) rögzítik.

Minden esetben külön írásos feljegyzést, jelentést kell készíteni, a vegyi eszközök, a gumibot alkalmazásáról, az elfogásról, és minden olyan eseményről, amelynek hatósági eljárás lett vagy lesz az eredménye.

Okmány típusok

Szerződések: vállalkozói szerződés, munkavállalói szerződés, felelősségbiztosítási szerződés, szállítmányozási szerződés,

Nyilvántartások: a vállalkozó megbízóinak nyilvántartása (megrendelő neve, székhelye, a szerződés ideje, megszűnése, a megrendelést ténylegesen teljesítő neve), kulcsnyilvántartó, személy- és teherforgalom nyilvántartása,

Utasítások: őrutasítás, járőrutasítás,

Naplók: szolgálati napló, ellenőrzési napló, riasztórendszer eseménynapló,

Tervek: objektumvédelmi terv, tűzriadó terv, katasztrófa terv, járőrútirány terv, útvonal terv.

A szolgálat ellátása során alkalmazható ellenőrző, átvizsgáló eszközök, azok jogszerű alkalmazása.

Az ellenőrző, átvizsgáló eszközöket alapvetően a személyek- járművek-, szállítmányok be- és kiléptetése során alkalmazzuk. Ilyenek lehetnek a különböző beléptető rendszerek, a csomag és ruházat átvizsgálást segítő detektorok, az ittasság ellenőrző műszerek, illetve a hídmérleg is.

Beléptető rendszerek

Mindjárt az elején fontos leszögezni, hogy a beléptető rendszerek alkalmazásának elengedhetetlen feltétele az előérő. Az őr munkáját különböző eszközök segíthetik ugyan, de ki nem váltják azt. A beléptetést végző eszközöket rendszerint ki akarják iktatni, ki akarják kerülni, meg akarják rongálni, stb. és ilyen esetekben az őrnek kell intézkednie.

A beléptető rendszerek közé tartoznak a be- és kiléptetés szempontjából az ajtók, kapuk, záruk, az ajtókat vagy kapukat helyettesítő rácsok, az ún. forgók, stb. Idetartoznak még az elektronikusan vezényelt kártyával, arcképpel, személyi kóddal, vagy egyéb személyfelismerésre alkalmas módszerrel működő rendszerek, illetve a tevékenységet segítő televíziós vagy videotechnikai eszközök is.

A beléptető rendszerek alkalmazásánál fontos szabály, hogy a belépés megtiltható, a kilépés viszont csak akkor, ha bűncselekmény elkövetésén tetten értük a kilépni szándékozót, egyéb esetben nem tartható vissza! Tilos kikényszeríteni azt, hogy az intézkedésnek az érkező alávesse magát. Evégből tilos még a testi kényszer alkalmazása is! Ha valaki nem felel meg a beléptetés feltételeinek, úgy csak a belépés tiltható meg, a szabad eltávozás nem. Az a személy, aki más intézkedések eltűrésére kényszerít, vagy a szabad eltávozást megakadályozza, bűncselekményt követ el!

Ellenőrző eszközök

A csomag és ruházat átvizsgálásnál az ellenőrzés műszeresen is elvégezhető kézi műszerrel (fémkereső detektor) vagy rögzített (csomagátvizsgáló röntgen) vizsgálóberendezéssel. Mivel ezeket az eszközöket alapvetően a ruházat, illetve a csomagok átvizsgálására használjuk, alkalmazásukra a személyiségi jogok tiszteletben tartása miatt lehetőleg külön helyiséget kell biztosítani. Az átvizsgálásokat úgy kell végrehajtani, hogy ne legyen szemérem sértő, megalázó. Az eszközök csak akkor alkalmazhatók, a ehhez az érintett személy hozzájárult.

A ruházatátvizsgálás esetében fontos megjegyezni, hogy nem azonos a motozással, attól alapvetően különböző intézkedés! Motozást csak a rendőrség, illetve más erre felhatalmazott hatóság végezhet határozat alapján, a jogszabályokban meghatározott előírások szerint. A motozás a ruházat átvizsgálásán túlmenően a testfelület, illetve a testüreges átvizsgálását is jelenti. A testüreges átvizsgálását a hatóság felkérésére csak orvos végezheti!

Hídmérleggel történő ellenőrzés

Ez csak ott lehetséges, ahol előre kiépített berendezés áll rendelkezésre. Ez esetben a gépkocsi behajtáskor mért összsúlyát hasonlítják a kilépéskor mért összsúlyhoz és a szállítólevélen szereplő rakományhoz. Főleg ömlesztett áru szállításánál alkalmazzák.

Az ittasság ellenőrzése

Az ittasságról más módon győződhetünk meg saját dolgozó, illetve idegen személy esetében. Belépésre jelentkező ügyfél esetében csak az érzékszervi észlelésre hagyatkozhat a biztonsági őr, míg saját dolgozó esetében légalkohol mérő eszköz igénybevétele is engedélyezett az ittasság ellenőrzése céljából. Az eszköz lehet hagyományos, vegyi reakció útján működő alkoholszonda, vagy digitális mérőműszer is. Mindkettőnél kiemelt figyelmet kell fordítani a higiéniai követelmények betartására. légalkohol mérő eszköz igénybevételére akkor kerülhet sor, ha az érintett dolgozó ehhez hozzájárult. A személyiségi jogok védelme érdekében ezt is külön helyiségben kell fogatosítani és az ellenőrzésről minden esetben jegyzőkönyvet kell felvenni.

Az őr-, járőr-, bolti őr,- recepciós szolgálat alapelvei, végrehajtásának rendje és szabályai

Az őrszolgálat az a szolgálat ellátási forma, melyet kijelölt helyen, illetve meghatározott mozgási körzetben teljesít az őr írásos utasítás alapján.

Őr: Meghatározott konkrét felállítási helyen, konkrét őrzési feladatokat lát el (helyet, helyiséget, épületet, épületrészt őriz).

Járőr: A járőrözési feladatok a mechanikai és elektronikus védelmi elemek kiépítettségével összefüggő, illetve ezek figyelembevételével szervezett, rendszerint nagyobb területet átfogó megelőző, megszakító jellegű tevékenység, amely végezhető gyalogosan, illetve járművel. A járőr viszonylag nagy területen, hosszú útszakaszon (járőrútvonalon) mozogva, meghatározott időközönként ellenőrzi a rábízott területet, épületeket, építményeket. A járőrszolgálat önálló feladatként is, valamint az őrzési feladatokat kiegészítő, összekötő és megerősítő jelleggel is eredményesen alkalmazható tevékenység.

A járőr mozgási területe szerint lehet:

- belső járőr: az objektum határvonalán belül végzi ellenőrző tevékenységét,
- külső járőr: az objektum határvonalán kívül végzi az objektum külső határvonalának (kerítés, falak, az épület külső falán vagy kerítésén lévő nyílászárók) ellenőrzését,
- kivonuló járőr: nem tartozik az adott objektum őrségéhez, és nem feltétlenül az őrséget adó cég dolgozója, hanem lehet más cégé is. Általában a riasztórendszerek jelzéseit fogadó távfelügyeleti központ irányítása alá tartozik. Feladata a riasztó jelzésekre való kivonulás, illetve az azonos vagy különböző tulajdonosok egymástól távol eső objektumainak meghatározott időközönként történő ellenőrzése.

Recepciós: útbaigazítja, tájékoztatja az objektumba belépő külső személyeket, kezeli a kulcsokat, elláthatja a telefonközpontos teendőket.

Bolti őr: alapvető feladata a bolti lopások megelőzése, a szállítmányok beérkezésének figyelemmel kísérése.

Őrszolgálat tervezése, szervezése

Az objektum biztonságát befolyásoló tényezőket mindig szem előtt kell tartani a tervezésnél és a szervezésnél. A szervezés során értékelni kell, hogy mi áll rendelkezésre:

- megfelelő létszám (szakmai felkészültséget, megbízhatóságot, stb.),
- megfelelő felszerelés,
- megfelelő hírösszeköttetés (pl. üres kietlen helyen),
- megfelelő reagálás, ha kell gyors erősítés lehetősége,
- hatóság optimális kiérkezésének felmérési ideje.

Követelmények a szolgálatellátással kapcsolatban

- Az őr a részére meghatározott feladatok pontos, szakszerű, maradéktalan végrehajtása.
- Észlelje a szokásostól eltérő körülményeket, helyzeteket, ha szükséges, tegyen jelentést a diszpécsernek, illetve intézkedjen.
- Rendkívüli események bekövetkezése esetén az elhárítás érdekében szükséges intézkedéseket tegye meg.

A szolgálati feladatok végrehajtását követő intézkedések:

- Beszámolás a feladatok végrehajtásáról, az észlelt körülményekről, az esetleges rendkívüli eseményekben tett intézkedésekről, jelentések leadása.
 - Az előírt adminisztrációs, dokumentálási tevékenység elvégzése.
 - A felszerelés leadása.
-

A terület (szállítmány) biztonságának elemeit befolyásoló tényezők

A terület biztonságának elemeit befolyásoló tényezők

A tényezők nagy része adott, őrzés-védelmi szempontból általában nem, vagy csak kevésbé befolyásolhatók, különösen a vagyonvédelmi szervezet által. Ezek:

- a szűkebb és tágabb értelemben vett bűnügyi operatív helyzet (az objektum földrajzi helyzete, a környezetben élő személyek összetétele, az elkövetett jogsértések, elkövetett bűncselekmények száma és súlya, stb.),
- az objektum nagysága,
- nyílt vagy zárt objektumról vagy területről van-e szó,
- az objektum jellege, funkciója,
- a tevékenység jellege,
- az ott dolgozók összetétele, fluktuáció, munkafegyelem,
- az ott lévő dolgok (berendezések, gépek, tárgyak) mennyisége, értéke és mobilizálhatósága,
- a fizikai és elektronikai védelem kiépítettsége, minősége, állapota
- a területre be- és kiléptetés, az ellenőrzés szervezettsége,
- a forgalom nagysága,
- az objektum forgalmát biztosító kapuk száma, stb.

A szállítmány biztonságát befolyásoló tényezők

- Szállítmány (Mit szállítanak?). A szállítmány lehet veszélyes anyag, környezetre káros anyag, robbanásveszélyes vagy sugárzó anyag, különböző értékes dolog, pénz, stb., amelyek más-más biztosítást igényelnek.
- Szállító jármű, amely lehet közúti gépjármű, vízi jármű, légi jármű vagy vasút.
- Útvonal. Bűnügyileg fertőzött területen, elhagyatott vagy nagyon forgalmas, támadásveszélyes területeken haladnak-e át.
- Megállások gyakorisága és helye.
- A korábbi szállítások tapasztalatai. A közel hasonló összetételű szállítmányok, közel azonos körülmények között történt szállítása során milyen tapasztalatokat szereztek, voltak-e támadások, fenyegetések, stb.

- Előzetes adatok. A szállítmánnyal kapcsolatban felmerülhetnek támadásra, szabotázsra, akadályozásra utaló adatok (pl. környezetvédők tiltakozása, stb.) amelyekre a felkészülés és a szervezés során figyelemmel kell lenni.
-

Vagyonvédelmi rendszerek elemei

Védelmi rendszerek

A védelmi rendszerek funkciójuk szerint lehetnek:

- a) élet-, egészség- és munkavédelmi (pl. baleset-elhárítás, kármegelőzés, stb.),
- b) vagyonvédelmi:
 - robbanás és tűzveszély ellenőrzés (pl. láng, füst, túlmelegedés, stb.),
 - behatolás-védelem.
- c) agresszió, terror elleni védelem (pl. robbanóanyag, szerkezet felkutatása, fegyverdetektorok alkalmazása).

Feladatuk hogy jelezzék vagy megakadályozzák a spontán keletkezett veszélyhelyzet kialakulását.

Vagyonvédelmi biztonságtechnikai rendszer

Vagyonvédelmi célból a vállalozási szerződésben megjelölt ingatlanon vagy gépjárművön telepítendő, vagy telepített:

- elektronikus jelző és képi megfigyelőrendszer, ideértve a gépjárművédelem során alkalmazott elektronikus biztonságtechnikai rendszert is,
- a rögzítés nélküli, megfigyelési céllal üzemeltetett, avagy a hang- vagy képrögzítést is lehetővé tevő elektronikus megfigyelőrendszer (térfigyelés),
- az elektronikus beléptető rendszer,
- a betörésjelző rendszer,
- a távfelügyeleti rendszer,
- az adat- és informatikai védelemre irányuló biztonságtechnikai rendszer,
- továbbá az egyéb, jel és kép továbbítását vagy fény-, illetve hang jelzését is lehetővé tevő elektronikus műszaki megoldás.

A technikai védelmi rendszereket két nagy csoportra oszthatjuk:

- a) mechanikai rendszerek,
 - b) elektronikai rendszerek.
-

Elektronikai védelem fogalma, elemei

Elektronikai rendszerek, eszközök

Elektronikus, illetve automatikus vagyonvédelmi jelzőnek tekinthető az a műszaki berendezés, amely emberi közreműködés nélkül észleli a veszélyhelyzetet és jelzi azt.

Alkalmazásuk célja:

- elsődleges céljuk, hogy jelezzék az objektum rendeltetészerű működésével kapcsolatos eseményeket, akár a rendkívüli eseményeket, továbbá meghatározott rendkívüli eseményeknél riasztó jelzést adjanak,
- az objektumban történő mozgás, tevékenység figyelemmel kísérése,
- az objektumhoz közeledő potenciális behatolók jelzése,
- a mechanikai eszközökkel kombinálva az objektum bejáratának vagy egyes részeinek automatikus lezárása,
- a mechanikai eszközök működésének figyelemmel kísérése, meghibásodás jelzése,
- az őrség tevékenységének ellenőrzése.

Fő feladataik:

- jelzés és riasztás,
- figyelés, figyelemmel kísérés,
- beléptetés, ellenőrzés

Megkülönböztetünk:

- *teljes körű elektronikai jelzőrendszer* alkotóelemei:
 - felületvédelem (Ha a védelmi rendszer az összes nyílászáró szerkezetet, falazatot, födémeket, padlózatot figyel és jelzi az ezeken történő behatolási kísérletet.),
 - térvédelem (Teljes körű, ha a védett tárgyak környezetében minden emberi mozgást jelez),
 - tárgyvédelem (Ha minden védett tárgyra kiterjed.),
 - személyvédelem (Ha minden védendő, illetve támadásnak kitett személyre kiterjed.).

- *részleges elektronikai jelzőrendszer*: Ha a felületvédelem teljes körű, és csapdaszerű térvédelem van kialakítva és nincs tárgyvédelem, személyvédelem, illetőleg, ha a térvédelem nem teljes körű.
- *minimális elektronikai jelzőrendszer*: Ha csapdaszerű területvédelem van kialakítva, a felületvédelem csak a két méternél alacsonyabban fekvő nyílászárókra terjed ki, nincs térvédelem, tárgyvédelem, és személyvédelem.

A jelző-riasztórendszerek fő egységei:

- érzékelők,
- a biztonságos jelátvitel eszközei,
- a jelzéseket fogadó riasztóközpont,
- a riasztást szolgáló berendezések,
- a folyamatos energiaellátást biztosító egységek.

Fajtái:

- nyomásérzékelők (pl. kontaktszőnyeg - lépésre, tapintásra, elmozdításra,
- felületvédők, falbontás érzékelők (a védendő felületet vezetőkből álló hálóval vonják be, sérülés esetén riaszt),
- üvegtörés érzékelők,
- lökésérzékelők (elmozdításra, ütésre jeleznek),
- ultrahangos érzékelők (térfogat védelmet biztosítanak, az érzékelő a térbelépés esetén jelez),
- fényérzékelők (elsötétített területen alkalmazzák),
- támadásjelzők (kézi és lábműködtetésű),
- ajtó- és ablakérzékelők (a nyílászárók elmozdulását jelzik),
- fénysorompók (láthatatlan fénysugár megszakítása esetén jeleznek),
- infravörös fényérzékelők (a mozgó személy testhőmérsékletének hatására lép működésbe),
- TV és videó mozgásérzékelő (felvétellel rögzíteni tudják s különböző mozgásokat, a felderítésben fontos szerepük van),
- mikrohullámú érzékelők, kapacitásérzékelők.

Betörésseljelző rendszer: vagyonvédelmi célból ingatlanon telepített, az illetéktelen behatolást elektronikusan, vagy más módon (jellel, fénnnyel, illetve hangjelzéssel) jelző műszaki megoldás.

Az elektronikus jelzőberendezésekkel támasztott követelmények:

- a behatolást minden esetben jelezze,
 - szabotázs ellen védett legyen,
 - műszaki hibát jelezze,
 - mindenkor üzemkész legyen,
 - a védelem mindent átfogjon,
 - jelezze a veszélyeztetett területet,
 - meghatározott ideig tartson a jelzés,
 - csatlakoztatható legyen más rendszerekhez,
 - karbantartási igény minél kisebb legyen.
-

Mechanikai védelmi rendszerek

A mechanikai vagyonvédelmi rendszer: vagyonvédelmi célból ingatlanon, vagy gépjárművön telepítendő vagy telepített, emberi vagy elektronikus felügyeletet, illetve energia-utánpótlást nem igénylő vagyonvédelmi rendszer vagy egyéb műszaki megoldás.

A mechanikai eszközökre jellemző, hogy közvetlen védelmet nyújtanak az objektumoknak. Megléte, látványa elrettentésül szolgál, leküzdése időt vesz igénybe, zajjal járhat, általában maradandó nyomok hátrahagyásával párosul.

Mechanikai eszközök fajtái:

- *természetes vagy mesterséges akadálytárgyak és növényzetek;*
- *kerítések*, melyek rendeltetésükön túl jelzik az objektum külső határvonalát, amelynek jogosulatlan átlépése esetén megvalósul a birtoksértés;
- *kapuk, falak, födémek, padlózat;*
- *biztonsági fóliák*, az ablakok üvegfelületét védik a betörés ellen;
- *rácsozatok*, a rács különböző szerkezetű, egymástól meghatározott távolságban összeerősített profilanyagból készült, sík vagy egyéb felületi betörés ellen védő szerkezet;
- *nyílászárók*, megfelelő szilárdsággal legyenek beépítve, hozzáerősítve a falazathoz, célszerű biztonsági üveggel ellátni, amelyek mechanikai szilárdsága nagyobb az átlagos üvegnél;
- *szellőzők* (ajtók, ablakok);
- *zárszerkezetek*, lehet mechanikus vagy elektromos, elvárás a több pontos zárást biztosító szerkezet, biztonságuk függ a nyílászárók minőségétől, szilárdságától, biztonságától;
- *páncélszekrények*, megfelelő szilárdságú burkolattal és zárszerkezettel ellátott lemezszekrények, a zárat és a szerkezet környezetét fűrés ellen védeni kell;
- *széfek*, a bankok páncéltermeiben bérelhető kettős zárral ellátott értékmegőrző rekeszek;
- *trezorok*, értékmegőrzésre szolgáló speciálisan megépített helyiség, különlegesen kialakított ajtóval, és zárhatósággal biztosítja a betörés elleni védelmet.

A mechanikai eszközökkel szembeni elvárások:

- a célszerű és ésszerű technikai megoldások összhangja,
 - esztétikailag illeszkedjenek a környezethez,
 - szükség esetén a biztonsági erők hatásosan és gyorsan beavatkozhatnak,
 - az objektum és annak különféle létesítményei egyéb technikai megoldásaihoz illeszkedjenek, ne legyenek akadályozó tényezők,
 - ellenállási értékük feleljen meg a veszélyeztetettség mértékének.
-

Mechanikai védelem lehetőségei és feltételei

Alkalmazásuk oka:

A lakosság szubjektív biztonságérzetét nagyban befolyásoló betöréses lopások kezelése a rendőrség részéről jelentős energia ráfordítást igényel. A betöréses lopások nehezen kezelhető bűncselekmények. Az elkövetők az életvitelüket építik a speciális ismereteket igénylő betöréses lopásokra, technikailag, taktikailag felkészülten követik el a bűncselekményeket. A lakóházak, egyéb ingatlanok kiválasztásánál a minimális kockázatra törekszenek, ezért megállapítható, hogy az otthonbiztonságra építő állampolgárok, cégek biztonságát szem előtt tartó vállalkozók sérelmére ritkábban követnek el ilyen bűncselekményeket

Alkalmazásuk célja:

- Elsődleges cél az objektumba történő illetéktelen behatolás, illetve az általuk védett vagyontárgyakhoz vagy személyekhez való hozzáférés megakadályozása.
- Másodlagos cél éppen az előzőekből következő a behatolás, illetve a hozzáférés megnehezítése, gyorsaságának lelassítása, hogy az elektronikai eszközök jelzése alapján az őrség (vagy a rendőrség) minél előbb a helyszínre érkezve a behatolást, az eltulajdonítást, illetve az objektumban tartózkodó személyek elleni támadást meg tudja akadályozni, és az elkövetőt el tudja fogni.

Feltételei:

- *teljes a körű mechanikai védelem*, ha a védett helyiséget minden oldalról megfelelő szilárdságú és kialakítású falazat, földem, padozat, nyílászárók határolják (pl. a nyílászárók teljes felülete 100x300 mm-es elosztású, 12 mm átmérőjű köracél ráccsal védettek legyenek),
- *részleges a mechanikai védelem*, ha a védett helyiség falazata, földémszerkezete, padozata, nyílászárók a teljes körű védelemnek nem felelnek meg, de részelemeket tartalmaznak, vagyis egy-egy részelem teljes egészében megvalósul, ugyanakkor más részelemek nem (pl. a nyílászárók megfelelő rácsozattal ellátottak, de zárnyelvek 20 mm-nél kisebb mértékben zárnak),
- *minimális a mechanikai védelem*, ha a védett helyiség falazata, padozata, földémszerkezete és a nyílászárók egyéb egyszerű védelmi követelményekkel

kiegészítettek (pl. az ajtók zárását biztonsági zár végzi, az ajtó szerkezetek reteshúzás ellen védettek).

Az objektumvédelem fogalma és alapjai

Őrzés-védelem vonatkozásában **objektumnak nevezük** az állam, a társadalom működése, a honvédelem, a belső rend védelme, a nemzeti vagyon, nemzetgazdaság, lakosság ellátása szempontjából fontos olyan létesítményeket, amelyek összefüggenek az ország védelmi, gazdasági, ellátási képességeivel, és amelyek őrzését valamely jogszabály írja elő.

A személy- és vagyonvédelmi tevékenység szempontjából **objektumnak minősül** minden olyan létesítmény (lakóház, magánlakás, telephely, üzlet, stb.) amelyet megbízás alapján a személy- és vagyonőr véd.

Az objektumvédelem során a személy- és vagyonőr a megbízó közterületnek nem minősülő, állandó vagy ideiglenes jelleggel meghatározott területét, létesítményét védi, őrzi, illetőleg biztonsági szempontból ellenőrzést hajt végre.

Az objektumvédelem fogalmának meghatározásához először az **objektum** fogalmát kell vagyonvédelmi szempontból meghatározni:

- Az objektumvédelem fogalom e tárgyban az **ingatlan**hoz kapcsolódik, így az ingatlanokat e szempontból nem tekintjük külön objektumnak.
- Az **épület** fogalma különösebb magyarázatot nem igényel.
- **Műtárgy:** (témánk szempontjából) közlekedést, árvízvédelmet, hírközlést, energiaszolgáltatást stb. szolgáló állandó műszaki építmény (pl. zsilip, gát, adótorony, átjárások, gáz, olaj, elektromos energia, hőenergia továbbítását szolgáló létesítmények).
- **A bekerített terület** az objektum része, bármekkora nagyságú is. Az épülethez vagy műtárgyhoz tartozó bekerítetlen területet pontosan meghatározni nem lehet, de a védelmi tevékenység jellege megköveteli, hogy a támadóval szemben már akkor is megelőző védelmi intézkedéseket lehessen tenni, amikor az épületet vagy műtárgyat támadás szándékával megközelíti.
- **A védendő bekerítetlen terület** határát nem lehet túlságosan kiterjeszteni, mert az sértheti az arra közlekedő személyek jogait. Az épületet vagy műtárgyat nagy távolságból általában csak katonai eszközökkel lehet támadni, és ennek elhárítása már nem az objektumőr feladata. Az objektumőrnek azonban meg kell akadályoznia, hogy bármely személy – akár eltulajdonítási, akár rongálási vagy egyéb célból - közvetlen fizikai támadást intézzon az épület vagy műtárgy ellen.

- **Az épülethez vagy műtárgyhoz közvetlenül tartozó terület határa** tehát az a képzeletbeli vonal, amelyen belül az objektumőr támadást megelőző és elhárító intézkedéseket tehet (pl. a képzeletbeli vonalat átlépő személyt a további közlekedés abbahagyására, távozásra, személyazonosságának igazolására szólíthatja fel, illetve a további közlekedést a rendelkezésre álló eszközökkel megakadályozhatja).
- Az objektumhoz tartozó épületben, műtárgyon, illetve a hozzájuk tartozó területen lévő **gépek, nyersanyagok, készárúk, munkaeszközök, stb.**
- Bár a személyek egyenkénti védelme külön utasítás nélkül nem feladata az objektumőrnek, de általában biztosítja, hogy **zavartalanul tartózkodhassanak az objektum területén**, továbbá konkrét támadás esetén, amennyiben erre lehetősége van, a támadást elhárítja, illetve a megtámadottnak segítséget nyújt.
- Az objektumőrt azért alkalmazzák, hogy a konkrét dolgok megvédésén túlmenően biztosítsa **az objektumban folyó tevékenység zavartalan végzését** (pl. be- és kiléptetéssel, a gépjárműforgalom ellenőrzésével, stb.).

A fentiek alapján vagyonvédelmi szempontból objektum:

- *az épület,*
- *a műtárgy,*
- *a hozzájuk tartozó bekerített, vagy bekerítetlen terület,*
- *az ott lévő vagyontárgyak,*
- *az ott tartózkodó személyek,*
- *az ott folytatott tevékenység.*

Az objektum tulajdonosa azért alkalmazza az őrt (őrséget), hogy az objektumot megvédje a károk bekövetkezésétől, és intézkedéseivel segítse az ott folyó tevékenységet

Feladata annak megelőzése vagy megakadályozása, hogy:

- bármely személy jogellenesen az objektumban anyagi jellegű kárt okozzon,
- vagy azt megsemmisítse,
- az ott tartózkodó személyeket megtámadja,
- az ott folyó tevékenységet zavarja vagy akadályozza.

Az objektumban azonban nemcsak személyek okozhatnak kárt, hanem természeti jelenségek (vihar, eső stb.), továbbá az objektumban folytatott tevékenység hibáiból bekövetkező események (tűz, robbanás, gázömlés, egyéb ipari katasztrófa, stb.) is okozhatnak kárt, illetve

veszélyeztethetik az ott tartózkodó személyek életét, testi épségét, egészségét. Az objektumvédelem egyik feladata, hogy ezeket is megelőzze, elhárítsa, vagy káros hatásait mérsékelje, enyhítse.

A megbízót a felesleges károsodástól megvédő intézkedések is általában a személy- és vagyonőr feladatát képezik. Ide tartoznak pl. a takarékosági, valamint a pazarlást megszüntető intézkedések.

Az objektumban folyó tevékenységet elősegítő nem közvetlenül vagyonvédelmi feladatok közé tartoznak a munkavédelmi, tűzvédelmi, polgári védelmi stb. feladatok, amelyek elvégzésével is rendszerint az objektumvédelmet ellátó szervezetet bízzák meg.

Vagyonvédelmi szempontból az objektumvédelem az objektum elleni támadások, illetve az egyéb károsító események megelőzésével, elhárításával, káros következményeinek enyhítésével, továbbá a védelmi szervezet feladatkörébe utalt egyéb feladatok ellátásával, az objektumban megtestesülő vagyoni érték, az ott tartózkodó személyek életének, testi épségének, egészségének megóvása, valamint az ott folytatott tevékenység zavartalanságának biztosítása.

Az objektumok csoportosítása

Az objektumokat a védelem szempontjából több elv szerint lehet csoportosítani. A csoportosítási szempontok mindig az egész objektumot veszik figyelembe.

Az állami védelem szempontjából:

- Kiemelt objektumok: melyek védelméről az állam gondoskodik. Ide tartoznak általában a fegyveres erők, rendvédelmi szervek meghatározott objektumai, a rendőrség által őrzött objektumok, és azok, amelyeknél fegyveres biztonsági őrseg alkalmazása állami rendelkezés alapján kötelező.
- Egyéb objektumok: Ezen objektumok vonatkozásában a vagyonőrök csak korlátozott, kiegészítő jellegű feladatokat látnak el, amelyet az őrzést ellátó szervezet határoz meg részükre és felügyeli annak elvégzését.

Veszélyeztetettségük szerint lehetnek:

- kiemelten veszélyeztetett,
- erősen veszélyeztetett,
- veszélyeztetett,
- kevésbé veszélyeztetett objektumok

A veszélyeztetettség mértékét több tényező együttes értékelése alapján lehet eldönteni. A nem veszélyeztetett objektumok a téma szempontjából érdektelenek, hiszen oda védelem sem szükséges.

Be- és kiléptetés szerint lehetnek.

- zárt objektumok, ahová csak meghatározott személyek léphetnek be,
- részben zárt objektumok, ahol az objektum egyes részeibe bárki beléphet, míg más részeibe csak meghatározott személyek (ez az általános)
- nyitott objektum esetében bárki bárhová beléphet az objektum területén.

Tevékenység jellege szerint lehetnek:

- középületek, közhivatalok,
- pénzüzetek,

- egészségügyi intézmények, kórházak,
- oktatási intézmények, kollégiumok,
- múzeumok,
- kulturális célú létesítmények,
- ipari létesítmények,
- kereskedelmi létesítmények, bevásárló központok,
- közlekedési, hírközlési létesítmények,
- kommunális létesítmények,
- szállodák,
- repülőterek,
- egyéb objektumok.

A komplex védelem meghatározása

A vagyónvédelmi tevékenység során folyamatosan figyelemmel kell kísérni a létesítmények, őrzött területek, szállítmányok biztonságát befolyásoló tényezőket, és erre figyelemmel lehet megteremteni, kialakítani az optimális biztonságot.

Az őrzés-védelem klasszikus eszköze az élőerős és a mechanikai védelem, amelyek a technikai fejlődés során kiegészültek az elektronikus védelemmel. Az utóbbi két passzív védelmi eszköz hatékonysága ugyan nagy fontossággal bír, azonban csak kiegészítheti az aktív védelmet, az emberi tevékenységet, és ezzel optimális biztonságot teremt.

Tehát az optimális biztonság elemei:

- személyi védelem, azaz élőerős őrzés (őrség, stb.),
- fizikai védelem (mechanikai rendszerek),
- elektronikai jelzőrendszer (érzékelők, jelzők).

Hatékony védelmet mindhárom elem megfelelő arányú, komplex alkalmazása nyújt.

A rendezvénybiztosítás fogalma, helye, szerepe a vagyonvédelemben

Rendezvénynek tekintjük, amikor az emberek nagyobb csoportja jogszabály által nem tiltott célból, előzetes szervezés alapján, meghatározott helyen megjelenik.

A fogalom pontos értelmezése céljából szükséges az egyes elemek pontos jelentésének fogalmát is meghatározni:

- **„emberek nagyobb csoportja”**: Ha a jelenlévők száma első ránézésre nem állapítható meg. Néhány ember összejövetele, pl. baráti sörözgetésre, családi kirándulásra, stb. a téma szempontjából nem tekinthető rendezvénynek.
- **„jogszabály által nem tiltott célból”**: Jogrendszerünk alapelve, hogy minden olyan tevékenységet lehet folytatni és minden olyan magatartást tanúsítani, amit a jogszabály nem tilt. Tilos pl. rendezvényt szervezni bűncselekmények elkövetésére, a közszemérem megsértésére, valamely vallás vagy népcsoport ellen, stb.
- **„előzetes szervezés alapján”**: Tekintettel arra, hogy a gyülekezési törvény hatálya alá tartozó rendezvényeket a rendőrségnek be kell jelenteni, amely azok megtartását – a meghatározott törvényi feltételek fennállása esetén - megtilthatja, az előzetes szervezés értelemszerűen feltétel. Az egyéb rendezvények is igényelnek előzetes szervezőmunkát.

A rendezvénybiztosítás szempontjából nem tekintjük rendezvénynek az úgynevezett spontán, szervezés nélküli összejöveteleket.

A rendezvény rendjéért minden esetben a szervező a felelős, a biztosításban részt vevő szervektől vagy szervezetektől függetlenül.

Rendezvény biztosítása: azon intézkedések és tevékenységek összessége, amelyek a kisebb-nagyobb csoportokat, tömegeket vonzó események megtartásának zavartalansága, valamint a személy- és vagyonbiztonság érdekében kerülnek alkalmazásra.

A rendezvények biztonsága azon feltételek és emberi tevékenységek összessége, amelyek biztosítják, hogy a rendezvényeken igénybe vett épületek, helyiségek, technikai eszközök, a résztvevő személyek rendezvények helyszínére bevitt dolgai ne kerüljenek veszélybe, vagy ne szenvedjenek károsodást.

Rendezvénybiztosítás helye a vagyonvédelemben: komplex tevékenységet foglal magában, melyben egyszerre vannak jelen - tekintettel a feladat ellátás speciális helyszínére - az egyes személy-és vagyonvédelmi feladatok és eszközök.

A rendezvénybiztosítás célja

- A rendezvény zavartalanságának biztosítása.
 - Rendbontásra irányuló tevékenység megakadályozása.
 - Rendbontást előidéző személyek kiszűrése.
 - Illetéktelen személyek távoltartása.
 - Rendőri szervekkel való együttműködés.
-

A rendezvények fajtái és csoportosítása

A rendezvények jellegük szerint lehetnek:

- politikai rendezvények,
- tüntetések, felvonulások,
- tudományos,
- sport,
- kulturális,
- szórakozást biztosító,
- vallási,
- vállalati, intézményi,
- gazdasági rendezvények (kiállítások, vásár)
- katonai rendezvények,
- egyéb rendezvény.

Más és más jellegű biztosítást igényelnek a különböző rendezvények. Egy tudományos ülést legfeljebb csak a külső rendzavarás ellen kell biztosítani, mivel nagyon csekély a valószínűsége, hogy a résztvevők rendzavarást fognak elkövetni. Ugyanez nem mondható el egy futballmérkőzés nézőiről, különösen az úgynevezett „kemény mag”-ról.

Rendezvények csoportosítása

A rendezvények több szempont szerint csoportosíthatók. Az alábbiakban csak néhány fontosabb szempontot ismertetünk. A csoportosítási szempontok közül legfontosabb a gyülekezési jogról szóló törvény és a rendőrségi biztosítás, mert döntően meghatározzák a biztosítással kapcsolatos feladatokat.

A gyülekezési jogról szóló törvény szerint lehetnek:

- a törvény hatálya alá tartozó rendezvények,
- a törvény hatálya alá nem tartozó rendezvények

A törvény hatálya alá tartoznak meghatározott békés összejövetelek, felvonulások és tüntetések, amelyeken a résztvevők véleményüket szabadon kinyilváníthatják. Annak is nagy jelentősége van annak, hogy a rendezvényt közterületen, vagy nem közterületen tartják. A

közterületen (Mindenki számára korlátozás nélkül igénybe vehető terület, út, utca, tér.) tartott rendezvényt megtartásának tervezett időpontja előtt három nappal be kell jelenteni az illetékes rendőri szervnek. A rendőrség a törvényben meghatározott okok miatt, az abban szabályozott eljárás keretében a rendezvényt megtilthatja. A határozat bíróság előtt megtámadható, tehát a végső tilalmat ez esetben a bíróság határozata jelenti.

Felvetődhet az a kérdés, hogy a betiltott rendezvény biztosítását el lehet-e vállalni. A törvény erre vonatkozólag semmiféle tiltást nem tartalmaz. A rend fenntartását, a rendzavaró cselekmények megakadályozását természetesen ebben az esetben is biztosítani kell. A biztosításban résztvevőket azonban szigorúan utasítani kell, hogy a rendőrségnek a rendezvény feloszlására tett felszólítását követően a rendezvény helyszínét azonnal el kell hagyniuk, a további rend fenntartása már a rendőrség feladata. Ezt a körülményt az ilyen rendezvény szervezőjével a biztosítás ellátása előtt közölni kell, és ezt pontosan rögzíteni a polgári jogi szerződésben.

A nem közterületen tartott rendezvényre a bejelentési kötelezettség nem vonatkozik. Amennyiben azonban a törvényben meghatározott okok miatt a rendőrség mégis annak feloszlását rendeli el, a rendezvény biztosításában részt vevőnek az előző pont szerint kell eljárnia.

A rendezvények többsége **nem tartozik a gyülekezési törvény hatálya** alá, ezek:

- az országgyűlési képviselők, az önkormányzati képviselők és polgármesterek választásával összefüggő gyűlések, valamint a képviselői, önkormányzati képviselői, polgármesteri beszámoló gyűlések;
- a törvényesen elismert egyházak és vallásfelekezetek területén szervezett vallási szertartások, rendezvények, körmenetek;
- a kulturális és sportrendezvények (a sportrendezvényekre külön törvény vonatkozik);
- a családi eseményekkel kapcsolatos rendezvények.

A rendőrség – felkérésre - ilyen rendezvények biztosításában is részt vehet, illetve a törvényben meghatározott esetekben az ilyen rendezvényt is feloszlathatja. A rendezvénybiztosítás előtt rendkívül fontos tisztázni a rendőri biztosítás kérdését, ugyanis a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó rendezvényen a személy- és

vagyonvédelmi tevékenység csak a rendezvény biztosítását végző rendőri szerv által meghatározott szabályok betartásával végezhető. A gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá nem tartozó rendezvényeken – ha azokat a rendőrség bármely okból biztosítja - a rendőrség által meghatározott szabályok az irányadóak. A rendőrség ilyen esetekben ugyanis hatóságként jár el, a biztonsági őr pedig a vagyonvédelmi törvény szerint a hatóság eljárását nem akadályozhatja. Ezekben az esetekben tehát a rendezvényt biztosító vállalkozó és alkalmazottai a rendőrség tevékenységét figyelembe véve, azt nem sértve végezzék feladatukat. A rend teljes körű biztosításáért a rendőrség felelős.

Amennyiben a rendezvényt a rendőrség nem biztosítja, a polgári jogi szerződés keretei között a vállalkozó a felelős a rendezvény rendjének fenntartásáért, természetesen nem érintve a rendezvény szervezőjének az elsődleges felelősségét. A szervező ugyanis azért is felelős, hogy megfelelő szervezetet bízott-e meg a biztosítással.

Fogalomtár

Személy és vagyonvédelmi alapismeretek témakörhöz

Szolgálati okmány: Szolgálati okmányok alatt azokat az okmányokat kell értenünk, amelyek a jogszabályi rendelkezéseken túl tartalmazzák a vagyonőrnek a megbízás keretei között ellátandó feladatait, kötelességeit és jogait, valamint a szolgálat lefolyásával kapcsolatos valamennyi lényeges információt, adatot.

Okmány típusok

Szerződések: vállalkozói szerződés, munkavállalói szerződés, felelősségbiztosítási szerződés, szállítmányozási szerződés,

Nyilvántartások: a vállalkozó megbízóinak nyilvántartása (megrendelő neve, székhelye, a szerződés ideje, megszűnése, a megrendelést ténylegesen teljesítő neve), kulcsnyilvántartó, személy- és teherforgalom nyilvántartása,

Utasítások: őrutasítás, járőrutasítás,

Naplók: szolgálati napló, ellenőrzési napló, riasztórendszer eseménynapló,

Tervek: objektumvédelmi terv, tűzriadó terv, katasztrófa terv, járőrútirány terv, útvonal terv.

Őrszolgálat: az a szolgálat ellátási forma, melyet kijelölt helyen, illetve meghatározott mozgási körzetben teljesít az őr írásos utasítás alapján.

Őr: Meghatározott konkrét felállítási helyen, konkrét őrzési feladatokat lát el (helyet, helyiséget, épületet, épületrészt őriz).

Járőr: A járőrözési feladatok a mechanikai és elektronikus védelmi elemek kiépítettségével összefüggő, illetve ezek figyelembevételével szervezett, rendszerint nagyobb területet átfogó megelőző, megszakító jellegű tevékenység, amely végezhető gyalogosan, illetve járművel.

Belső járőr: Az objektum határvonalán belül végzi ellenőrző tevékenységét.

Külső járőr: Az objektum határvonalán kívül végzi az objektum külső határvonalának (kerítés, falak, az épület külső falán vagy kerítésén lévő nyílászárók) ellenőrzését.

Kivonuló járőr: Nem tartozik az adott objektum őrségéhez, és nem feltétlenül az őrséget adó cég dolgozója, hanem lehet más cégé is. Általában a riasztórendszerek jelzéseit fogadó távfelügyeleti központ irányítása alá tartozik. Feladata a riasztó jelzésekre való kivonulás, illetve az azonos vagy különböző tulajdonosok egymástól távol eső objektumainak meghatározott időközönként történő ellenőrzése.

Recepció: Útbaigazítja, tájékoztatja az objektumba belépő külső személyeket, kezeli a kulcsokat, elláthatja a telefonközpontos teendőket.

Bolti őr: Alapvető feladata a bolti lopások megelőzése, a szállítmányok beérkezésének figyelemmel kísérése.

Elektronikus védelem: Elektronikus, illetve automatikus vagyonvédelmi jelzőnek tekinthető az a műszaki berendezés, amely emberi közreműködés nélkül észleli a veszélyhelyzetet és jelzi azt.

Teljes körű elektronikai jelzőrendszer: alkotóelemei:

- felületvédelem (Ha a védelmi rendszer az összes nyílászáró szerkezetet, falazatot, földemet, padlózatot figyeli és jelzi az ezeken történő behatolási kísérletet.),
- térvédelem (Teljes körű, ha a védett tárgyak környezetében minden emberi mozgást jelez),
- tárgyvédelem (Ha minden védett tárgyra kiterjed.),
- személyvédelem (Ha minden védendő, illetve támadásnak kitett személyre kiterjed.).

Részleges elektronikai jelzőrendszer: Ha a felületvédelem teljes körű, és csapdaszerű térvédelem van kialakítva és nincs tárgyvédelem, személyvédelem, illetőleg, ha a térvédelem nem teljes körű.

Minimális elektronikai jelzőrendszer: Ha csapdaszerű területvédelem van kialakítva, a felületvédelem csak a két méternél alacsonyabban fekvő nyílászárókra terjed ki, nincs térvédelem, tárgyvédelem, és személyvédelem.

Betörésjelző rendszer: Vagyonvédelmi célból ingatlanon telepített, az illetéktelen behatolást elektronikusan, vagy más módon (jellel, fényel, illetve hangjelzéssel) jelző műszaki megoldás.

Mechanikai vagyonvédelmi rendszer: Vagyonvédelmi célból ingatlanon, vagy gépjárművön telepítendő vagy telepített, emberi vagy elektronikus felügyeletet, illetve energia-utánpótlást nem igénylő vagyonvédelmi rendszer vagy egyéb műszaki megoldás.

Teljes a körű mechanikai védelem: Ha a védett helyiséget minden oldalról megfelelő szilárdságú és kialakítású falazat, födém, padozat, nyílászárók határolják (pl. a nyílászárók teljes felülete 100x300 mm-es elosztású, 12 mm átmérőjű köracél ráccsal védettek legyenek).

Részleges a mechanikai védelem: Ha a védett helyiség falazata, födém szerkezete, padozata, nyílászárók a teljes körű védelemnek nem felelnek meg, de részelemeket tartalmaznak, vagyis egy-egy részelem teljes egészében megvalósul, ugyanakkor más részelemek nem (pl. a nyílászárók megfelelő ráccsozattal ellátottak, de zárnyelvek 20 mm-nél kisebb mértékben zárnak).

Minimális a mechanikai védelem: Ha a védett helyiség falazata, padozata, födém szerkezete és a nyílászárók egyéb egyszerű védelmi követelményekkel kiegészítettek (pl. az ajtók zárását biztonsági zár végzi, az ajtó szerkezetek reteshúzás ellen védettek).

Objektum (vagyonvédelmi szempontból):

- az épület,
- a műtárgy,
- a hozzájuk tartozó bekerített, vagy bekerítetlen terület,
- az ott lévő vagyontárgyak,
- az ott tartózkodó személyek,
- az ott folytatott tevékenység.

Objektumvédelem (vagyonvédelmi szempontból): Az objektum elleni támadások, illetve az egyéb károsító események megelőzésével, elhárításával, káros következményeinek enyhítésével, továbbá a védelmi szervezet feladatkörébe utalt egyéb feladatok ellátásával, az objektumban megtestesülő vagyoni érték, az ott tartózkodó személyek életének, testi

épségének, egészségének megóvása, valamint az ott folytatott tevékenység zavartalanságának biztosítása.

Komplex védelem (optimális biztonság) elemei:

- személyi védelem, azaz élőerős őrzés (őrség, stb.),
- fizikai védelem (mechanikai rendszerek),
- elektronikai jelzőrendszer (érezkelők, jelzők).

Rendezvény: Rendezvénynek tekintjük, amikor az emberek nagyobb csoportja jogszabály által nem tiltott célból, előzetes szervezés alapján, meghatározott helyen megjelenik.

Rendezvény biztosítása: Azon intézkedések és tevékenységek összessége, amelyek a kisebb-nagyobb csoportokat, tömegeket vonzó események megtartásának zavartalansága, valamint a személy- és vagyonbiztonság érdekében kerülnek alkalmazásra.

Ellenőrző kérdések

Személy és vagyonvédelmi alapismeretek témakörhöz

Hogyan történik a szolgálat ellátásra való felkészülés?

Mi a szolgálat átadás-átvétel menete?

Milyen szolgálati okmány fajták vannak?

Milyen beléptető rendszerek vannak?

Milyen járőr fajták vannak mozgási terület szerint?

Őrszolgálat tervezésénél milyen szempontokat kell figyelembe venni?

Milyen tényezők befolyásolják a terület biztonságának elemeit?

Milyen tényezők befolyásolják a szállítmány biztonságát?

Mit jelent az elektronikai védelem, mi a célja?

Milyen feladatai és fajtái vannak az elektronikai védelemnek?

Melyek az elektronikus jelzőberendezésekkel szemben támasztott követelmények?

Melyek a mechanikai vagyonvédelmi eszközök fajtái?

Mik a mechanikai eszközökkel szemben támasztott elvárások?

Mi a mechanikai védelem alkalmazásának oka, célja?

Melyek a mechanikai vagyonvédelem alkalmazásának feltételei?

Mit jelent az objektumvédelem vagyonvédelmi szempontból?

Vagyonvédelem szempontjából mi minősül objektumnak?

Milyen csoportokba sorolhatók az objektumok?

Melyek az optimális biztonság elemei?

Mit jelent a rendezvénybiztosítás, és mi a célja?

Jellegük szerint milyen rendezvények lehetnek?